

Rikets styrelse

1

INNEHÅLL

Volym

Förslag till statsbudget, finansplan m.m.	1
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse	2
Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	2
Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.....	2
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet.....	3
Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	4
Utgiftsområde 6 Totalförsvaret	5
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	4
Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar	4
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	6
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp.....	6
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	6
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familj och barn.....	6
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	6
Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad	7
Utgiftsområde 14 Arbetsliv.....	7
Utgiftsområde 15 Studiestöd.....	8
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	8
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	9
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	10
Utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling.....	10
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	11
Utgiftsområde 21 Energi	11
Utgiftsområde 22 Kommunikationer	12
Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	11
Utgiftsområde 24 Näringsliv.....	11
Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	2
Utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m.	2
Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen.....	2

Förslag till statsbudget för 2002

Rikets styrelse

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	7
2	Utgiftsområde 1 Rikets styrelse	9
2.1	Omfattning.....	9
2.2	Utgiftsutvecklingen.....	9
3	Politikområde Demokrati	11
3.1	Omfattning.....	11
3.2	Utgiftsutvecklingen.....	11
3.3	Mål.....	12
3.4	Politikens inriktning	12
3.5	Insatser.....	13
3.5.1	Statliga insatser inom politikområdet	13
3.5.2	Insatser utanför politikområdet	14
3.6	Resultatbedömning för politikområdet	15
3.7	Revisionens iakttagelser	17
3.8	Budgetförslag.....	17
3.8.1	46:1 Allmänna val	17
3.8.2	46:2 Justitiekanslern.....	18
3.8.3	46:3 Datainspektionen	19
3.8.4	46:4 Svensk författningssamling.....	21
3.8.5	46:5 Valmyndigheten	21
4	Politikområde Mediepolitik under utgiftsområde 17, Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	23
4.1	Budgetförslag.....	23
4.1.1	27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden.....	23
4.1.2	27:2 Presstöd.....	23
4.1.3	27:3 Stöd till radio- och kassettidningar	26
4.1.4	27:4 Radio- och TV-verket	26
4.1.5	27:5 Granskningsnämnden för radio och TV	27
5	Politikområde Samepolitik under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar.....	29
5.1	Budgetförslag.....	29
5.1.1	45:1 Sametinget.....	29

6	Anslag som inte ingår i något politikområde	31
6.1	Omfattning.....	31
6.2	Utgiftsutvecklingen	32
6.3	Riksdagen och dess ombudsmän	32
6.3.1	Omfattning.....	32
6.4	Mål	32
6.5	Resultatbedömning.....	33
6.6	Revisionens iakttagelser.....	34
6.7	Budgetförslag	34
6.7.1	90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	34
6.7.2	90:3 Riksdagens förvaltningskostnader	34
6.7.3	90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen.....	38
6.7.4	90:1 Kungliga hov- och slottsstaten	39
6.7.5	90:5 Regeringskansliet m.m.....	40
6.7.6	90:6 Stöd till politiska partier	45
6.7.7	90:7 Expertgruppen för EU-frågor.....	45

Tabellförteckning

1.1 Anslagsbelopp	8
2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområdet.....	9
2.2 Härledning av nivån 2002–2004	10
3.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet.....	11
3.2 Anslagsutvecklingen	17
3.3 Härledning av nivån 2002–2004	18
3.4 Anslagsutvecklingen	18
3.5 Härledning av nivån 2002–2004	19
3.6 Anslagsutvecklingen	19
3.7 Härledning av nivån 2002–2004	20
3.8 Anslagsutvecklingen	21
3.9 Anslagsutvecklingen	21
3.10 Härledning av nivån 2002–2004	21
4.1 Anslagsutveckling	23
4.2 Härledning av nivån 2002–2004	23
4.3 Anslagsutveckling	23
4.4 Härledning av nivån 2002–2004	25
4.5 Anslagsutveckling	26
4.6 Anslagsutveckling	26
4.7 Härledning av nivån 2002–2004	27
4.8 Anslagsutveckling	27
4.9 Härledning av nivån 2002–2004	27
5.1 Anslagsutveckling	29
6.1 Utgiftsutveckling för anslag som inte ingår i något politikområde.....	32
6.2 Anslagsutveckling	34
6.3 Härledning av nivån 2002–2004	34
6.4 Anslagsutveckling	34
6.5 Investeringsplan	36
6.6 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	36
6.7 Låneram för riksdagsförvaltningen	37
6.8 Härledning av nivån 2002–2004	38
6.9 Anslagsutveckling	38
6.10 Härledning av nivån 2002–2004	39
6.11 Anslagsutveckling	39
6.12 Härledning av nivån 2002–2004	40
6.13 Anslagsutveckling ¹	40
6.14 Offentligrättslig verksamhet	41
6.15 Viss resultatinformation i Regeringskansliet.....	43
6.16 Härledning av nivån 2002–2004	45
6.17 Anslagsutveckling	45
6.18 Anslagsutveckling	45

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner vad regeringen föreslår om tillfälligt distributionsstöd för utdelning av dagstidningar på lördagar (avsnitt 4.1.2),
2. för budgetåret 2002 anvisar anslagen under utgiftsområde 1 *Rikets styrelse*, såvitt avser anslag som står till regeringens disposition, enligt följande uppställning:

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen

3. godkänner förslaget till investeringsplan för riksdagsförvaltningen för perioden 2002–2004 (avsnitt 6.7.2),
4. bemyndigar riksdagsförvaltningen att under år 2002 i fråga om ramanslaget 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader* ingå ekonomiska förpliktelser avseende reparationer på riksdagens fastigheter som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 84 000 000 kronor under åren 2003–2004 (avsnitt 6.7.2),
5. bemyndigar riksdagsförvaltningen att för budgetåret 2002 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar intill ett belopp av 192 800 000 kronor (avsnitt 6.7.2),
6. för budgetåret 2002 anvisar anslagen under utgiftsområde 1 *Rikets styrelse*, såvitt avser anslag som är avsedda för riksdagen eller dess myndigheter, enligt följande uppställning:

Tabell 1.1 Anslagsbelopp*Tusental kronor*

Anslag	Anslagstyp	
27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	ramanslag	5 790
27:2 Presstöd	ramanslag	515 029
27:3 Stöd till radio- och kassettidningar	ramanslag	127 300
27:4 Radio- och TV-verket	ramanslag	11 264
27:5 Granskningsnämnden för radio och TV	ramanslag	8 964
45:1 Sametinget	ramanslag	16 692
46:1 Allmänna val	ramanslag	215 000
46:2 Justitiekanslern	ramanslag	16 111
46:3 Datainspektionen	ramanslag	29 390
46:4 Svensk författningssamling	ramanslag	1 011
46:5 Valmyndigheten	ramanslag	12 800
90:1 Kungliga hov- och slottsstaten	ramanslag	83 516
90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. ¹	ramanslag	592 325
90:3 Riksdagens förvaltningskostnader ¹	ramanslag	447 484
90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen ¹	ramanslag	49 097
90:5 Regeringskansliet m.m.	ramanslag	4 998 149
90:6 Stöd till politiska partier	ramanslag	145 200
90:7 Expertgruppen för EU-frågor	ramanslag	9 000
Summa		7 284 122

¹ Anslag avsedda för riksdagen eller dess myndigheter

2 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

2.1 Omfattning

I utgiftsområde 1 Rikets styrelse ingår politikområdet Demokrati och delar av politikområdet Mediepolitik som ingår i utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Budgetförslaget för anslagen 27:1 *Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden*, 27:2 *Presstöd*, 27:3 *Stöd till radio- och kassettidningar*, 27:4 *Radio och TV-verket* samt 27:5 *Granskningsnämnden för radio och TV* återfinns inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

I utgiftsområdet ingår även del av politikområdet Samepolitik som ingår i utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar. Budgetförslaget för anslaget 45:1 *Sametinget* återfinns inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Vidare ingår i utgiftsområde 1 anslagen 90:1 *Kungliga hov- och slottsstaten*, 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.*, 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader*, 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen*, 90:5 *Regeringskansliet m.m.*, 90:6 *Stöd till politiska partier*, 90:7 *Expertgruppen för EU-frågor*.

2.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområdet

Milljoner kronor

	Utfall 2000	Anslag 2001 ¹	Utgifts- prognos 2001	Förslag anslag 2002	Beräknat anslag 2003	Beräknat anslag 2004
Politikområde Demokrati	58,3	87,3	96,4	274,3	73,6	169,7
Politikområde Mediepolitik	659,2	691,5	645,7	668,3	663,1	663,7
Politikområde Samepolitik	16,1	18,1	17,6	16,7	17,1	17,4
Anslag som inte ingår i något politikområde ²	3 895,7	4 555,1	4 671,8	6 324,7	6 554,7	6 790,7
Äldre anslag ³	190,6		180,0			
Totalt för utgiftsområde 1	4 819,9	5 352,0	5 611,5	7 284,0	7 308,5	7 641,5

¹ Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget i samband med 2001 års ekonomiska vårproposition och budgetpropositionen för 2002.

² Från och med år 2002 ingår UD:s tidigare anslag 5:1 inom utg.omr.5.

³ Avser anslaget från 1999 F1 Samarbete och utveckling inom Östersjöregionen.

Tabell 2.2 Härledning av nivån 2002–2004*Miljoner kronor*

	2002	2003	2004
Ramnivå 2001 ¹	5 351 848	5 351 848	5 351 848
Förändring till följd av:			
Beslut	-285 805	-209 591	-119 591
Pris- och löneomräkning	237 182	387 780	535 608
Volym	176 600	-23 400	71 600
Överföring till/från anslag ²	1 804 297	1 802 097	1 802 097
Summa förändring	1 932 274	1 956 886	2 289 714
Ny ramnivå	7 284 122	7 308 734	7 641 562

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i samband med 2001 års ekonomiska vårproposition och budgetpropositionen för 2002.

² Inklusive slutjustering med anledning av de statliga avtalsförsäkringarna. En närmare beskrivning finns i tilläggsbudgeten i samband med budgetpropositionen, avsnitt 9.2.

3 Politikområde Demokrati

3.1 Omfattning

Inom politikområdet ingår Valmyndighetens, Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter. Vidare ingår utvecklingsarbetet Tid för demokrati och betalning av statens kostna-

der för valsedlar, valkuvert och annat valmaterial samt ersättningar till vissa myndigheter m.m. för biträde i samband med allmänna val. Ingår även tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek.

3.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 3.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet

Miljoner kronor

	Utfall 2000	Anslag 2001 ¹	Utgifts- prognos 2001	Förslag anslag 2002	Beräknat anslag 2003	Beräknat anslag 2004
46:1 Allmänna val	17,7	38,4	43,3	215,0	17,0	112,0
46:2 Justitiekanslern	12,5	13,3	14,4	16,1	16,5	16,8
46:3 Datainspektionen	27,4	28,1	31,2	29,4	30,1	30,7
46:4 Svensk författningssamling	0,7	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
46:5 Valmyndigheten	-	6,5	6,5	12,8	9,0	9,2
Totalt för politikområde Demokrati	58,3	87,3	96,4	274,3	73,6	169,7

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i samband med 2001 års ekonomiska vårproposition och budgetpropositionen för 2002.

3.3 Mål

Målet för politikområdet är att folkstyrelsen skall värnas och fördjupas.

3.4 Politikens inriktning

Regeringens politik inriktas på att främja medborgarnas aktiva deltagande i de politiska beslutsprocesserna och i samhällslivet. Målet för verksamhetsområdet Demokrati och deltagande är att medborgarnas deltagande i de allmänna valen och i övriga politiska processer skall öka. Vidare skall de allmänna valen och folkomröstningar genomföras med maximal tillförlitlighet och effektivitet. Politiken inriktas också på att stärka individens integritet och yttrandefrihet samt att verka för en rättssäker förvaltning. Målet för verksamhetsområdet Integritet, yttrandefrihet och en rättssäker förvaltning är att värna integriteten, yttrandefriheten samt rättssäkerheten i den offentliga verksamheten.

Valdeltagandet i de allmänna valen 2002 skall öka. Förutsättningarna för medborgare, särskilt personer med utländsk bakgrund, funktionshindrade, arbetslösa, barn och ungdomar, att delta i demokratin skall förbättras. Jämställdheten inom politiken skall stärkas. Nedan presenteras en övergripande bild av politikens inriktning. Under hösten 2001 avser regeringen att till riksdagen överlämna en proposition om demokrati-frågor och en skrivelse med en nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna.

Bilden av demokratin

Den svenska folkstyrelsen har under senare år genomgått stora förändringar. Bilden av demokratin är motsägelsefull. Deltagandet i den representativa demokratin minskar; valdeltagandet minskar, antalet förtroendevalda minskar, likaså medlemskapet i de politiska partierna m.m. Samtidigt visar undersökningar att medborgarna har ett stort samhällsengagemang, goda kunskaper om samhällsfrågor och höga förväntningar på politiken.

I och med EU-medlemskapet har en mer komplex flernivåstyrning utvecklats som bl.a. inneburet ändrade krav på de politiska institutionernas funktionssätt.

Folkstyrelsen skall värnas och fördjupas

Folkstyrelsen får aldrig tas för given, utan måste ständigt återerövas. Den representativa demokratin måste utvecklas, men även deltagandet utanför denna. Nya kanaler måste skapas för att säkra medborgarnas inflytande.

Det är viktigt att demokratiarbetet på såväl kommunal, nationell som internationell nivå uppmuntras. Nya arenor måste skapas och nya instrument tas i bruk. Bland annat har informationstekniken en stor potential även inom detta område.

Valdeltagandet i de allmänna valen 2002 skall öka. Ett lågt valdeltagande utgör ett hot mot en vital demokrati och kan innebära att legitimiteten av samhälleliga beslut ifrågasätts. Vidare skall antalet förtroendevalda i kommuner och landsting öka och deras arbetsförhållanden förbättras. Enligt regeringen bör antalet förtroendevalda om tio år återgå till den nivå som gällde i början av 1990-talet, vilket innebär en ökning med ca 10 000 personer. Det behövs dock även andra målsättningar. Regeringen avser att senare under hösten återkomma till riksdagen med en proposition om demokrati-frågor där en långsiktig inriktning presenteras.

Respekten för de mänskliga rättigheterna är en grund för demokratin. Medvetandet och respekten för rättigheterna måste stärkas. Regeringen kommer under hösten att återkomma till riksdagen med en skrivelse med en nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna i Sverige.

Stärka individens yttrandefrihet och integritet samt verka för en rättssäker förvaltning

Yttrandefriheten är en central del av demokratin. Medborgarnas frihet att föra fram sina åsikter måste hela tiden värnas. Den enskildes integritet får inte kränkas. I och med den snabba IT-utvecklingen accentueras integritetsfrågorna. Här har t.ex. Datainspektionen en viktig roll i sitt arbete med att se till att bl.a. personuppgiftslagen (1998:204) efterlevs. En rättssäker förvaltning är en förutsättning för en modern demokrati. Justitiekanslern har här en central uppgift i att värna rättssäkerheten och förbättra effektiviteten på den offentliga förvaltningens område.

3.5 Insatser

3.5.1 Statliga insatser inom politikområdet

Nedan presenteras några av de viktigare insatserna inom politikområdet. Regeringen kommer att återkomma till riksdagen senare under hösten med en utförligare beskrivning av genomförda och planerade insatser inom politikområdet.

Tid för demokrati

Under 2000–2002 genomförs ett långsiktigt utvecklingsarbete för folkstyrelsen – Tid för demokrati. Avsikten med utvecklingsarbetet är att utveckla medborgarnas aktiva deltagande i de politiska beslutsprocesserna och i samhällslivet i övrigt. Vidare är avsikten att valdeltagandet skall öka. Ambitionen är att nå sådana grupper som vanligen inte nås i demokratiutvecklingsarbetet. En särskild demokratidelegation har tillsatts för att leda utvecklingsarbetet.

Inom ramen för utvecklingsarbetet har det under 2000 genomförts ett nationellt rådslag om demokrati och delaktighet. Rådslaget har varit kopplat till remissarbetet med Demokratiutredningens (SB 1997:01) slutbetänkande En uthållig demokrati! (SOU 2000:1). En remissammanställning finns i rapporten Politik för folkstyrelsen på 2000-talet (Ds 2001:26).

Under 2000–2002 utbetalas stöd för demokratiutveckling enligt förordningen (2000:648) om statliga projektbidrag för utvecklingsarbete för den svenska folkstyrelsen. Under 2000 utbetalades ca 7,3 miljoner kronor i projektbidrag.

Under hösten 2001 inleds firandet av 80-årsjubileet av den allmänna rösträtten. Jubileumsfirandet kommer att pågå fram till valet 2002.

En ny central valmyndighet har inrättats och valsystemet ses över

För att stärka den centrala valorganisationen har det den 1 juli 2001 inrättats en ny myndighet, Valmyndigheten. Myndigheten, som placerats i Solna kommun, har övertagit funktionen som central valmyndighet från Riksskatteverket.

En proposition med förslag till bl.a. ändringar i vallagen (1997:157) överlämnas till riksdagen under hösten 2001.

Hösten 1999 tillsattes 1999 års författningsutredning (Ju 1999:13). Utredningen har genom tilläggsdirektiv fått i uppdrag att utreda bl.a. frågan om skilda valdagar samt vårval. Utredningen

skall redovisa dessa delar av uppdraget senast den 30 april 2002.

IT och demokrati

För att genomföra ett Internetbaserat kårval i Umeå våren 2001 har regeringen beslutat om bidrag till Umeå studentkår. Vidare har regeringen givit Statskontoret i uppdrag att följa upp och utvärdera kårvalet.

Den kommunala demokratin stärks och fördjupas

I juni 2001 lämnade Kommundemokratikommittén (Ju 2000:03) sitt betänkande Att vara med på riktigt – demokratiutveckling i kommuner och landsting (SOU 2001:48). I betänkandet lämnas ett antal förslag för att öka medborgarnas möjligheter till insyn och deltagande i den kommunala demokratin samt stärka den kommunala representativa demokratin funktionssätt och former. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet och regeringen avser att återkomma i ärendet i samband med den proposition om demokratifrågor som regeringen avser att överlämna till riksdagen senare under hösten.

För att underlätta för staten, kommuner och landsting samt forskare att följa upp och utvärdera t.ex. organisationsförändringars effekter på demokrati och rättssäkerhet har regeringen givit Statskontoret i uppdrag att utveckla ett system för kontinuerlig uppföljning av kommunernas förändringsarbete. Uppdraget skall redovisas våren 2002.

Utvärdering av brukarinflytande

I maj 2001 slutfördes en utvärdering om inflytandeformer som kompletterar det formella demokratiska inflytandet i kommuner och landsting (Ökade möjligheter till brukarinflytande Ds 2001:34). Ärendet bereds inom Regeringskansliet och avses att behandlas i den aviserade propositionen om demokratifrågor.

En nationell handlingsplan för mänskliga rättigheter utarbetas

Inom Regeringskansliet arbetar sedan våren 2000 en arbetsgrupp med uppgift att föreslå en nationell handlingsplan för mänskliga rättigheter. Den nationella handlingsplanen avses att i form av en skrivelse lämnas till riksdagen under hösten 2001.

Ett Forum för levande historia inrättas

Som redovisas under utg.omr. 17 avsnitt 4.8 avser regeringen att inrätta en ny myndighet 2003 utifrån det initiativ som statsminister Göran Persson tog 1997 i form av informations-satsningen Levande historia. Myndighetens uppdrag skall vara att främja arbete med diskussion om och reflektion över demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter i samtiden med utgångspunkt i Förintelsen. Verksamheten skall syfta till att stärka människors vilja att aktivt verka för alla människors lika värde. Den framtida myndigheten kan spela en roll när det gäller insatser som kommer att presenteras i den ovan nämnda nationella handlingsplanen för de mänskliga rättigheterna.

En offentlighetskampanj genomförs

Under 2000–2001 genomför regeringen tillsammans med Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet kampanjen ”Öppna Sverige”. Syftet med kampanjen är att öka kunskapen och medvetenheten i samhället och bland de anställda i förvaltningen om offentlighetsprincipen och dess roll för öppenhet och demokrati.

Offentlighetsprincipens tillämpning i IT-samhället stärks

Offentlighets- och sekretesskommittén (Ju 1999:06) har i sitt delbetänkande Offentlighetsprincipen och den nya tekniken (SOU 2001:3) föreslagit att det i tryckfrihetsförordningen skall införas en skyldighet för myndigheter att lämna ut allmänna handlingar i elektronisk form. Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Regeringen avser att i denna fråga återkomma till riksdagen senare under hösten 2001.

En översyn av Datainspektionen genomförs

Bland annat mot bakgrund av personuppgiftslagen och den snabba utvecklingen på informationsteknikens område har en särskild utredare tillkallats för att göra en översyn av Datainspektionens verksamhet och finansiering. Utredaren skall analysera behoven av förändringar i verksamhetsinriktningen och arbetsformerna. Utredaren skall senast den 15 januari 2002 lämna de förslag som behövs när det gäller inriktning, omfattning och finansiering av den fortsatta verksamheten.

3.5.2 Insatser utanför politikområdet**Statliga insatser**

Insatser för att utveckla och stärka demokratin görs inom ett stort antal andra politikområden, t.ex. barnpolitiken, ungdomspolitiken, utbildningspolitiken, handikappolitiken, integrationspolitiken, jämställdhetspolitiken, rättsväsendet, folkrörelsepolitiken, forskningspolitiken, mediepolitiken, förvaltningspolitiken och utrikespolitiken.

Nedan redovisas endast några av de insatser som har koppling till målet för politikområde Demokrati.

Flera av de insatser som genomförs inom andra politikområden är nära kopplade till det ovan nämnda utvecklingsarbetet Tid för demokrati.

Stora insatser har genomförts för att stärka barn och ungdomars inflytande i den politiska processen. Barnombudsmannen och Ungdomsstyrelsen har viktiga roller i detta arbete. Bland annat stödjer Ungdomsstyrelsen kommunerna i arbetet med att utveckla olika inflytandeforum, som t.ex. ungdomsråd. Ungdomsstyrelsen har också tagit initiativ till projektet Skolvalet 2002 – demokratistöd med Internet, vilket bl.a. syftar till att med utgångspunkt i valet 2002 öka intresset för demokratifrågor bland landets elever. Projektet genomförs i samarbete med Skolverket och Riksskatteverket.

Inom skolan sker stora satsningar för att öka elevernas kunskaper kring demokratifrågor och för att stärka deras eget inflytande i skolan. Bland annat satsar regeringen fr.o.m. juni 2000 sammanlagt 12 miljoner kronor under tre år på att utveckla två värdegrundscentra; ett vid Göteborgs universitet och ett vid Umeå universitet i samarbete med Ersta Sköndal. Under hösten 2001 genomförs en uppföljning av Värdegrundprojektets insatser. Försöksverksamheten med lokala styrelser inom skolan har förlängts med två år. Samtidigt har Statskontoret fått ett uppdrag att utvärdera försöksverksamheten.

Genom folkbildningen och vuxenutbildningen berörs drygt 1,5 miljoner människor årligen av olika aspekter av demokratifrågor.

En viktig demokratifråga för personer med funktionshinder är tillgängligheten till lokaler, verksamhet och samhällsinformation. I handlingsplanen för handikappolitiken (prop. 1999/2000:79) föreslog regeringen en rad åtgärder för att öka tillgängligheten. Enligt förordningen (2001:526) om de statliga myndigheter-

nas ansvar för genomförandet av handikappolitiken skall myndigheter under regeringen utforma sin verksamhet och information samt sina lokaler så att de är tillgängliga för personer med funktionshinder. I plan- och bygglagen (1987:10) finns regler om undanröjande av hinder mot tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

I arbetet med att stärka inflytandet för medborgare med utländsk bakgrund tillsatte regeringen under 2000 en integrationspolitisk maktutredning (Ku 2000:02). Vidare har Integrationsverket givits ett stort antal uppdrag inom området.

Det jämställdhetspolitiska arbetet med att skapa en jämnare fördelning mellan kvinnor och män i beslutsfattande organ fortsätter. Regeringen arbetar även för att andelen kvinnor i ledande ställning skall öka.

Bekämpandet av antidemokratiska rörelser och arbetet mot diskriminering fortsätter. Regeringen har i februari 2001 till riksdagen överlämnat en nationell handlingsplan mot rasism, främlingsfientlighet, homofobi och diskriminering (skr. 2000/01:59). Inom t.ex. polisen är arbetet med att förebygga och bekämpa brott med rasistiska, främlingsfientliga, antisemitiska eller homofobiska inslag en prioriterad verksamhet.

Folkrörelsepolitiken spelar en viktig roll för demokratiutvecklingsarbetet genom att den på olika sätt möjliggör medborgares organisering och deltagande i den demokratiska beslutsprocessen.

Forskningen kring demokratifrågorna är viktig för att få en adekvat bild av verkligheten, men ger också vägledning för hur ett förändringsarbete kan utformas framgent. Under 2001 och 2002 genomförs en utvärdering av programmet för forskning om den offentliga sektorn – FOS-programmet (prop. 1991/92:16, bet. 1991/92:FiU4, rskr. 1991/92:14).

Medier är centrala när det gäller informationsförmedling och debatt. Mediepolitiken vill värna om mångfalden i medieutbudet och att dagstidningar, radio och TV är tillgängliga i hela landet.

Även förvaltningspolitiken spelar en viktig roll för demokratipolitiken. År 2000 presenterade regeringen ett förvaltningspolitiskt handlingsprogram – En förvaltning i demokratins tjänst. En viktig del i detta arbete är att utvidga medborgarengagemanget i förvaltningen. Regeringen har nyligen till riksdagen överlämnat en skrivelse om

regeringens förvaltningspolitik (skr. 2000/01:151). I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för arbetet med genomförandet av handlingsprogrammet.

En viktig del i demokratiarbetet är erfarenhetsutbytet med andra länder. Inom EU pågår förarbetet inför nästa planerade regeringskonferens 2004. I april 2001 tillsatte regeringen en kommitté för debatt om EU:s utveckling och framtid inför 2004 års regeringskonferens (SB 2001:01). Ett stort utvecklingssamarbete sker även utanför EU. I april 2001 lämnade regeringen en proposition om Sveriges utvecklingssamarbete med Central- och Östeuropa, där demokratidelen spelar en central roll (prop. 2000/01:119).

Insatser av andra aktörer

Ett stort antal aktörer bidrar till att utveckla och stärka demokratin. Kommuner och landsting arbetar ständigt med att utveckla nya modeller för att involvera medborgarna i den demokratiska processen. Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet har en stor verksamhet kring demokratifrågorna.

Folkrörelserna och andra medborgarsammanslutningar har viktiga funktioner i demokratiutvecklingsarbetet.

På lokal, regional och nationell nivå finns ett stort antal organisationer och institut som på olika sätt arbetar med att belysa demokratifrågorna.

Det svenska demokratiutvecklingsarbetet påverkas även av ett stort antal internationella organisationers verksamheter, inte minst arbetet inom EU och inom Europarådet.

3.6 Resultatbedömning för politikområdet

Resultat

Målet för politikområde Demokrati är att folkstyrelsen skall värnas och fördjupas.

I undersökningar som genomförts av utredare och forskare kan konstateras att den svenska folkstyrelsen genomgår stora förändringar. Det är svårt att uttala sig exakt vilka effekter de statliga insatserna som genomförts under 2000 och

2001 har fått. Som redovisas under verksamhetsområdesnivån och anslagsnivån kan emellertid konstateras att det statliga demokratiutvecklingsarbetet bidragit till en mängd aktiviteter runt om i landet.

Analys och slutsatser

Måluppfyllelsen är starkt beroende av även andra statliga insatser inom andra politikområden samt andra aktörer än staten.

Regeringen anser att de insatser som gjorts inom politikområdet har bidragit till att värna och fördjupa folkstyrelsen. Många insatser inom politikområdet är emellertid av sådan art att man knappast kan förväntas se effekter i det korta perspektivet.

Genom sin tillsynsverksamhet och bevakningen på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området bidrar Justitiekanslern till att folkstyrelsen värnas och fördjupas.

Demokrati och deltagande

Resultat

Målet för verksamhetsområdet Demokrati och deltagande är att medborgarnas deltagande i de allmänna valen och i övriga politiska processer skall öka. Vidare skall de allmänna valen och folkvalröstningar genomföras med maximal tillförlitlighet och effektivitet.

Under 2000 och 2001 har inga allmänna val genomförts. Inom valverksamheten har emellertid ett nytt valdatasystem utvecklats för att underlätta valförandet. Kostnaderna för detta var under 2000 ca 9 miljoner kronor.

Det är svårt att bedöma om deltagandet i de politiska processerna har ökat under det senaste året eller inte.

Genom regeringens utvecklingsarbete för folkstyrelsen – Tid för demokrati – beviljades 66 projekt stöd och ca 7,3 miljoner kronor utbetalades under 2000. Under 2001 har hittills 35 projekt beviljats stöd för en summa om sammanlagt ca 5,1 miljoner kronor. Bland de som fått bidrag finns kommuner, ungdomsorganisationer, invandringsorganisationer, stiftelser, ideella föreningar, folkbildningsorganisationer m.m. Projekten för vilka bidrag medgivits rör bl.a. förbättrade förutsättningar för ungdomars engagemang i

skola och föreningsliv, utveckling på IT-området och nya vägar för lärande om demokratin. Projektet, som har stor spridning runt om i landet, syftar i så gott som samtliga fall till att öka medborgarnas deltagande. Stöden har vidare gett publicitet runt om i landet och på så sätt ökat engagemanget hos medborgarna.

Hemsidan Demokratitorget har dagligen ca 200 besökare, ca 1 300 privatpersoner prenumererar på nyhetsbrevet och ca 20 förfrågningar som rör demokrati inkommer till hemsidan varje vecka. De seminarier som genomförts med ekonomiskt stöd från Tid för demokrati har varit välbesökta.

Inom det rådslag som genomfördes under 2000 anordnades ett stort antal föreläsningar och seminarier runt om i landet. Dessa aktiviteter har även bidragit till att förutsättningarna för en ökad kunskap kring demokratifrågorna och ett ökat medborgerligt deltagande i de politiska processerna förbättrats.

Analys och slutsats

Det är svårt att tydligt mäta hur det statliga stödet till demokratiutveckling har påverkat måluppfyllelsen. Regeringen menar dock att de insatser som gjorts inom verksamhetsområdet bidragit till att förbättra förutsättningarna för att medborgarnas deltagande i de politiska processerna skall öka.

En utvärdering av projektstöden kommer att genomföras under 2001–2002. Det är emellertid troligt att många av de effekter som skapas av utvecklingsarbetet kommer att synas först om ett antal år.

Valmyndigheten inrättades den 1 juli 2001 varför det ännu inte finns någon resultatinformation att redovisa för dess verksamhet.

Även insatser inom andra politikområden bidrar direkt eller indirekt till att öka medborgarnas deltagande i de politiska processerna. Detta gäller t.ex. insatser inom ungdomsområdet, forskningsområdet och utbildningsområdet.

Arbetet med den nationella handlingsplanen för mänskliga rättigheter, som inte finansieras genom anslag inom politikområdet, har involverat ett stort antal aktörer och lett till att frågor kring de mänskliga rättigheternas grund för demokratin ytterligare uppmärksammats av medborgarna.

Vidare har andra aktörer än staten viktiga roller för att måluppfyllelsen skall uppnås.

Integritet, yttrandefrihet och en rättssäker förvaltning

Resultat

Målet för verksamhetsområdet Integritet, yttrandefrihet och en rättssäker förvaltning är att värna integriteten, yttrandefriheten samt rättssäkerheten i den offentliga verksamheten.

Genom sin tillsynsverksamhet, bevakning på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området, reglering av skadestånd och andra ersättningsanspråk mot staten samt genom sin funktion beträffande övervakningskameror och personregister bidrar Justitiekanslern till att målen uppfylls.

En utförligare resultatredovisning sker under avsnittet Budgetförslag.

mokratiutveckling och en informationskampanj för uppmärksammandet av 80-årsjubileet av den allmänna rösträtten.

Från anslaget betalas även statens kostnader för valsedlar, valkuvert och annat valmaterial samt ersättningar till vissa myndigheter m.m. för biträde i samband med allmänna val.

Anslagsbelastningen beror till största del på vilka val som hålls under året. För 2000 användes ca 8,4 miljoner kronor till utvecklingsarbetet Tid för demokrati. Cirka 9 miljoner kronor av anslagsbelastningen användes för utveckling av det nya valdatasystemet.

I 2001 års ekonomiska vårproposition (prop. 2000/01:100 avsnitt 8 Tilläggsbudget) tillfördes anslaget 1,4 miljoner kronor då ansvaret för drift och förvaltning av det IT-stöd som avses användas vid valen fr.o.m. 2002 flyttades från skatteförvaltningen till Valmyndigheten.

I tilläggsbudget i denna proposition föreslås anslagsnivån för 2001 öka med 12 miljoner kronor.

3.7 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket har inte lämnat några invändningar i revisionsberättelserna eller framfört andra principiellt viktiga frågor som rör detta politikområde.

3.8 Budgetförslag

3.8.1 46:1 Allmänna val

Tabell 3.2 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

2000	Utfall	17 700	Anslags-sparande	4 876
2001	Anslag	38 400 ¹	Utgifts-prognos	43 276
2002	Förslag	215 000		
2003	Beräknat	17 000		
2004	Beräknat	112 000		

¹ Varav 1400 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2001 och 12 000 tkr på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen 2002

Inom anslaget finns medel till regeringens utvecklingsarbete för folkstyrelsen – Tid för demokrati. Utvecklingsarbetet kommer att pågå t.o.m. 2002. Under 2001–2002 består utvecklingsarbetet av två huvudaktiviteter; stöd för de-

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget 2002 skall uppgå till 215 miljoner kronor. Detta år genomförs allmänna val. För 2003 och 2004 beräknas anslaget uppgå till 17 miljoner kronor respektive 112 miljoner kronor.

Från och med 2002 görs en permanent överföring om 2 miljoner kronor från anslaget 3:2 *Skattemyndigheterna* under utgiftsområde 3 till detta anslag. Överföringen avser den ansvarsförändring som innebär att Valmyndigheten tar över ansvaret för drift och förvaltning av det IT-stöd som avses användas vid valen fr.o.m. 2002.

För 2002 sänks anslaget tillfälligt med 2 miljoner kronor. Medlen förs till anslaget 46:5 *Valmyndigheten*.

I anslagsnivån för 2002 ingår 10 miljoner kronor för utvecklingsarbetet Tid för demokrati.

Tabell 3.3 Härlledning av nivån 2002–2004

Tusental kronor

	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001 ¹	38 400	38 400	38 400
Förändring till följd av:			
Beslut	0	0	0
Överföring från anslag	0	2 000	2 000
Volymer	176 600	-23 400	71 600
Summa förändring	176 600	-21 400	73 600
Förslag/beräknat anslag	215 000	17 000	112 000

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i samband med 2001 års ekonomiska vårproposition och budgetpropositionen för 2002.

3.8.2 46:2 Justitiekanslern

Tabell 3.4 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2000	Utfall	12 493		1 536
2001	Anslag	13 320 ¹	Utgifts-prognos	14 356
2002	Förslag	16 111		
2003	Beräknat	16 502 ²		
2004	Beräknat	16 825 ³		

¹ Inkl. förslag till tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² Motsvarar 16 111 tkr i 2002 års prisnivå.

³ Motsvarar 16 111 tkr i 2002 års prisnivå.

Justitiekanslern är regeringens högste ombudsman. Verksamheten omfattar stora delar av det juridiska området där Justitiekanslern också har olika funktioner. Justitiekanslern skall utöva tillsyn över offentlig verksamhet. Justitiekanslern skall vidare bevaka statens rätt och vara regeringens juridiske rådgivare. Justitiekanslern har också till uppgift att reglera vissa skadeståndsanspråk som riktas mot staten samt företräda staten inför domstol i sådana, men även andra, mål. Justitiekanslern skall dessutom fullgöra åklagaruppgifter på tryckfrihetens och yttrandefrihetens områden. Justitiekanslern har därtill tillsyn över advokatväsendet och vissa uppgifter i fråga om övervakningskameror.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Justitiekanslerns mål är att värna om rättssäkerheten och förbättra effektiviteten på den offentliga förvaltningens område, att se till att den enskilde kommer till sin rätt utan att det allmänna intresset sätts åt sidan på skaderegleringens om-

råde samt att bidra till en riktig rättstillämpning och lagföring på tryckfrihetens och yttrandefrihetens områden.

Antalet fast anställda var vid årsskiftet 2000/01 14 personer. Av resultatredovisningen för budgetåret 2000 framgår att antalet inkomna ärenden uppgick till 3 999 och antalet avgjorda ärenden till 4 088. Vid en jämförelse med budgetåret 1999 har antalet inkomna ärenden minskat med drygt 7 procent. Antalet avgjorda ärenden har minskat med drygt 8 procent. Minskningen av antalet inkomna ärenden är framförallt en följd av att antalet inkomna skadeståndsärenden med gemenskapsrättslig anknytning och dataärenden har minskat. Samtidigt har antalet inkomna tillsynsärenden och övervakningskameraärenden ökat. Nedgången i antalet avgjorda ärenden synes vara en följd av att färre ärenden av närmast masskaraktär kommit in under året. Antalet ej avgjorda ärenden har vid årets slut, jämfört med motsvarande siffra vid utgången av år 1999, minskat från 648 till 559 ärenden eller med knappt 14 procent. Handläggningen av äldre ärenden har under året prioriterats. Antalet ärenden äldre än två år uppgår till 54, varav de flesta är rättegångar. Den genomsnittliga handläggningstiden för de ärendegrupper som får anses ha en särskild betydelse för enskilda, tillsyn och skadestånd, uppgår till drygt två respektive drygt tre månader. I detta sammanhang bör också nämnas att vissa ärenden är av förturskaraktär, exempelvis ärenden om tryck- och yttrandefrihetsbrottet hets mot folkgrupp, som också förutsätter särskilda och resurskrävande insatser. Justitiekanslern har i allt väsentligt uppnått de verksamhetsmål som regeringen har satt upp.

Justitiekanslerns verksamhet är huvudsakligen författningsreglerad. Tyngdpunkten ligger inom verksamhetsgrenarna tillsyn, skadestånd samt tryck- och yttrandefrihet. Verksamheten styrs i mycket stor utsträckning av de anmälningar m.m. som enskilda men även myndigheter, främst polis- och åklagarmyndigheter ger in. Det är därmed också svårt att förutsäga inom vilket verksamhetsområde tyngdpunkten tid efter annan kommer att ligga.

Antalet inkommande tillsynsärenden har ökat för första gången sedan 1996. Ökningen hänför sig främst till klagomål från enskilda. Justitiekanslerns prövning av skadeståndsanspråk som grundas på påståenden om fel eller försummelse i statlig verksamhet innehåller också ett mått av tillsyn. Ett beslut om att ersättning skall utgå i

ett sådant ärende innebär vanligtvis att den berörda myndigheten eller tjänstemannen direkt eller indirekt kritiseras.

Antalet skadeståndsärenden har, med något undantag, ökat för varje år under den senaste tioårsperioden. Jämfört med föregående år har emellertid antalet inkommande skadeståndsärenden minskat med närmare 20 procent. Verksamhetsområdet skadestånd kan delas in i två undergrupper, ersättning enligt lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder samt ersättningsanspråk enligt främst skadeståndslagen (1972:207).

Minskningen av antalet inkommande ärenden är hänförlig till den andra undergruppen. Denna minskning avser främst ersättningsanspråk som grundas på påståenden om bristande överensstämmelse mellan nationell rätt och gemenskapsrätten. Sådana anspråk tenderar att generera ett stort antal ärenden som inte sällan är juridiskt komplicerade samtidigt som mängden ärenden förutsätter särskilda administrativa insatser.

Antalet inkommande tryck- och yttrandefrihetsrättsliga ärenden har ökat för varje år sedan 1996. Tendensen med en ökande ärendeströmning och därmed sammanhängande resursförbrukning kan antas hålla i sig. I detta sammanhang bör också beaktas att de förslag, som nyligen lagts fram av Kommittén om straffansvar för organiserad brottslighet m.m. och Mediegrundlagsutredningen, innebär utökade arbetsuppgifter för Justitiekanslern och kommer med all sannolikhet att förutsätta särskilda insatser från Justitiekanslerns sida.

Analys och slutsatser

Det är angeläget att ingripanden på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området kan prioriteras, exempelvis när det gäller brottet hets mot folkgrupp. Dessa ärenden förutsätter inte sällan omedelbara och resurskrävande insatser.

För den enskilde, som anser sig ha blivit felbehandlad i statlig verksamhet, är det en stor fördel att vid sidan av domstolarna ha tillgång till en ordning som på ett förhållandevis enkelt och billigt sätt möjliggör en kvalificerad och effektiv prövning av ersättningsanspråk. Samtidigt erhåller Justitiekanslern genom denna verksamhet kunskap om förhållanden inom förvaltningen som väl kompletterar Justitiekanslerns tillsynsfunktion.

För att Justitiekanslern skall kunna fullfölja sitt uppdrag behöver anslaget justeras upp med 2 700 000 kronor. Som kompensation för beräknade ökade utgifter för löner, lokaler m.m. justeras anslaget upp med 236 000 kronor år 2002. Regeringen föreslår att Justitiekanslern för 2002 bör anvisas ett anslagsbelopp som uppgår till 16 111 000 kronor. För åren 2003 och 2004 beräknas anslaget uppgå till 16 502 000 kronor respektive 16 825 000 kronor.

Tabell 3.5 Härledning av nivån 2002–2004

Tusental kronor			
	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001 ¹	13320	13320	13320
Förändring till följd av:			
Beslut	2910	2910	2910
Pris- och löneomräkning	236	627	950
Överföring till/från anslag ²	-355	-355	-355
Summa förändring	2791	3182	3505
Förslag/beräknat anslag	16111	16502	16825

¹ Inkl. förslag till tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.
² Inklusiv slutjustering med anledning av de statliga avtalsförsäkringarna. En närmare beskrivning av detta finns i avsnitt 9.2.

3.8.3 46:3 Datainspektionen

Tabell 3.6 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor			
År	Typ	Belopp	Övrigt
2000	Utfall	27 412	Anslags-sparande 7881
2001	Anslag	28 092 ¹	Utgifts-prognos 31 151
2002	Förslag	29 390	
2003	Beräknat	30 105 ²	
2004	Beräknat	30 693 ³	

¹ Varav 1 428 tkr på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002

² Motsvarar 29 390 tkr i 2002 års prisnivå.

³ Motsvarar 29 390 tkr i 2002 års prisnivå.

Datainspektionen är central förvaltningsmyndighet med uppgift att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter och för att god sed iakttas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Av anslagssparandet har i enlighet med regeringens beslut 19 000 kronor dragits in som besparing och 4 000 000 kronor ställts till regeringens disposition.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Datainspektionens övergripande mål för år 2000 har liksom tidigare varit

- att behandling av personuppgifter inte skall medföra otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet; målet skall nås utan att användningen av teknik onödigt hindras eller försvåras,
- att god sed iakttas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Därutöver har särskilda mål gällt för områdena tillsyn, tillstånd och information. Enligt kraven i regleringsbrevet skulle resultatet av Datainspektionens verksamhet redovisas på fem verksamhetsområden: tillsyn, information, regelgivning, tillstånd och internationell verksamhet.

Tillsynsverksamheten skulle bedrivas i minst lika stor omfattning som under de två senaste budgetåren. Under 2000 utfördes 183 inspektioner (76 offentliga och 107 privata objekt) vilket kan jämföras med 167 under 1999 och 113 under 1998.

Informationsverksamheten skulle öka de personuppgiftsansvarigas kunskap om integritets-skyddsreglerna. Verksamheten skulle särskilt inriktas på att etablera fortlöpande kontakter med de personuppgiftsombud som anmälts till inspektionen. Kontakterna med personuppgiftsombuden har utvecklats genom seminarier, öppna hus och information på inspektionens hemsida på Internet. En informationskampanj om övergången från datalagen till personuppgiftslagen har genomförts. Under året anmälde 468 personuppgiftsansvariga ombud. Det totala antalet anmälningar är nu 1 692 och antalet ombud 1 139 (flera personuppgiftsansvariga kan ha samma ombud). Inspektionen genomförde 149 föreläsningar vid egna och andras konferenser vilket kan jämföras med 137 föregående år. Två större konferenser har genomförts. Datainspektionen var också under året värd för de europeiska dataskyddschefernas vårkonferens.

Inom regelgivningen har nya allmänna råd om information till registrerade enligt personuppgiftslagen utarbetats. Under året har 96 remissyttranden avgivits jämfört med 71 under 1999.

När det gäller tillståndsärenden skulle den genomsnittliga genomloppstiden inte överstiga två månader. Under 2000 var den 43 dagar.

Under de senaste åren har den internationella verksamheten ökat väsentligt. Nya tillsynsuppgifter har lagts på Datainspektionen i anslutning till polis- och tullsamarbetet inom ramen för Europol-, Schengen- och TIS-konventionerna.

Datainspektionen har uppnått samtliga verksamhetsmål som regeringen angivit. Regeringens återrapporteringskrav har emellertid i huvudsak varit inriktade på prestationsmätt och ger inte så god information om vilka effekter och resultat som uppnåtts. I och med regleringsbrevet för 2001 har en ny verksamhetsindelning och mera resultatutriktade verksamhetsmål och återrapporteringskrav införts.

Slutsatser

Mot bakgrund av den nya personuppgiftslagen och den snabba tekniska utvecklingen på informationsteknikens område har en särskild utredare tillkallats för att göra en översyn av Datainspektionens verksamhet och finansiering. Utredaren skall analysera behoven av förändringar i verksamhetsinriktning och arbetsformer och senast den 15 januari 2002 lämna de förslag som behövs när det gäller inriktning, omfattning och finansiering av den fortsatta verksamheten. I avvaktan på resultatet av den pågående översynen föreslås nu inga förändringar i Datainspektionens verksamhet. För år 2002 föreslår regeringen att anslaget skall uppgå till 29 390 000 kronor. För år 2003 och 2004 beräknas anslaget uppgå till 30 105 000 kronor respektive 30 693 000 kronor.

Tabell 3.7 Härledning av nivån 2002–2004

	Tusental kronor		
	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001 ¹	28 092	28 092	28 092
Förändring till följd av:			
Beslut	0	0	0
Pris- och löneomräkning	512	1 227	1 815
Överföring till/från anslag ²	786	786	786
Summa förändring	1 298	2 013	2 601
Förslag/beräknat anslag	29 390	30 105	30 693

¹ Inklusivt förslag till tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² Inklusivt slutjustering med anledning av de statliga avtalsförsäkringarna. En närmare beskrivning av detta finns i avsnitt 9.2.

3.8.4 46:4 Svensk författningssamling

Tabell 3.8 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

2000	Utfall	706	Anslags- sparande	328
2001	Anslag	1 011	Utgifts- prognos	1 011
2002	Förslag	1 011		
2003	Beräknat	1 011		
2004	Beräknat	1 011		

Från anslaget betalas bl.a. den kostnadsfria tilldelningen av svensk författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek som regleras i 7 § författningssamlingsförordningen (1976:725), den s.k. frilistan.

Regeringens överväganden

Det nuvarande avtalet för tryck och distribution av SFS gäller till utgången av 2001. Under år 2001 har därför en ny upphandling av tjänsten gjorts.

För 2002 föreslår regeringen att 1 011 000 kronor anvisas för ändamålet. För åren 2003 och 2004 beräknas anslaget uppgå till 1 011 000 kronor respektive 1 011 000 kronor.

3.8.5 46:5 Valmyndigheten

Tabell 3.9 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

2000	Utfall	-	Anslags- sparande	-
2001	Anslag	6 450 ¹	Utgifts- prognos	6 450
2002	Förslag	12 800		
2003	Beräknat	9 013 ²		
2004	Beräknat	9 191 ³		

¹ Varav 3 450 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2001 och 3 000 tkr i samband med budgetpropositionen för 2002

² Motsvarar 8 800 tkr i 2002 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 800 tkr i 2002 års prisnivå.

Under anslaget anvisas medel för Valmyndighetens arbetsuppgifter som central förvaltningsmyndighet för frågor om val och folkomröstning.

Anslaget uppfördes i 2001 års ekonomiska vårproposition (prop. 2000/01:100 avsnitt 8 Tilläggsbudget) och anvisades 3,45 miljoner kronor för perioden 1 juli–31 december 2001. I tilläggsbudget i denna proposition föreslås att ytterligare 3 miljoner kronor anvisas.

Regeringens överväganden

Mot bakgrund av att myndigheten inrättades den 1 juli 2001 finns inga resultat från verksamheten att redovisa för 2000.

För 2002 föreslår regeringen att anslaget skall uppgå till 12,8 miljoner kronor. För 2003 och 2004 beräknas anslaget uppgå till 9,01 miljoner kronor respektive 9,19 miljoner kronor. Från och med 2002 görs en permanent överföring om 6,9 miljoner kronor från anslaget 3:1 *Riksskatteverket* under utgiftsområde 3 med anledningen av det ändrade ansvaret som central valmyndighet. Vidare sker, under förutsättning att riksdagen beslutar i enlighet med regeringens proposition om ändringar i vallagen m.m., en permanent överföring om 0,9 miljoner kronor från anslaget 3:2 *Skattemyndigheterna* under utgiftsområde 3 med anledning av att Valmyndigheten tar över ansvaret för framställningen av röstlängder och utdelandet av dupletteröstkort m.m. Från och med 2002 sker även en permanent överföring om 1 miljon kronor från anslaget 1:8 *Kammarkollegiet* under utgiftsområde 2. För 2002 görs därutöver en engångsöverföring om 2 miljoner kronor från anslaget 1:8 *Kammarkollegiet* och en engångsöverföring om 2 miljoner kronor från anslaget 46:1 *Allmänna val*.

Tabell 3.10 Härledning av nivå 2002–2004

Tusental kronor

	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001 ¹	6 450	6 450	6 450
Förändring till följd av:			
Beslut	0	0	0
Pris- och löneomräkning	0	213	391
Överföring till/från anslag	6 350	2 350	2 350
Summa förändring	6 350	2 563	2 741
Förslag/beräknat anslag	12 800	9 013	9 191

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i samband med 2001 års ekonomiska vårproposition och budgetpropositionen för 2002.

4 Politikområde Mediepolitik under utgiftsområde 17, Kultur, medier, trossamfund och fritid

4.1 Budgetförslag

4.1.1 27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden

Tabell 4.1 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	5 811	Anslagskredit	- 112
2000	Utfall	5 811	Anslagskredit	- 112
2001	Anslag	5 972 ¹	Utgiftsprognos	5 750
2002	Förslag	5 790		
2003	Beräknat	5 934 ²		
2004	Beräknat	6 044 ²		

¹ Varav 302 tkr på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² Motsvarar 5 790 tkr i 2002 års prisnivå.

Presstödsnämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till dagspressen. Taltidningsnämndens uppgift är att fördela det statliga stödet till radio- och kassettidningar.

Regeringens överväganden

Presstödsnämndens och Taltidningsnämndens verksamhet fungerar väl och inga förändringar av inriktningen på myndigheternas verksamheter föreslås för kommande år.

Regeringen föreslår att anslaget för 2002 anvisas 5 790 000 kronor.

Tabell 4.2 Härledning av nivån 2002-2004

Tusental kronor

	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001 ¹	5 972	5 972	5 972
Förändring till följd av:			
Engångsanvisning	- 250	- 250	- 250
Pris- och löneomräkning	94	238	348
Slutjustering avtalsförsäkringar ²	- 26	- 26	- 26
Summa förändring	- 182	- 38	72
Förslag/beräknat anslag	5 790	5 934	6 044

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² En närmare beskrivning finns i tilläggsbudgeten i samband med budgetpropositionen, avsnitt 9.2.

4.1.2 27:2 Presstöd

Tabell 4.3 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	513 798	Anslags-sparande	22 483
2000	Utfall	513 798	Anslags-sparande	22 483
2001	Anslag	539 029	Utgiftsprognos	500 000
2002	Förslag	515 029		
2003	Beräknat	510 029		
2004	Beräknat	510 029		

Från anslaget ges bidrag till dagspressen i enlighet med bestämmelserna i presstödsförordningen (1990:524). Presstöd lämnas i form av driftsstöd och distributionsstöd. Utgifterna för presstödet styrs bl.a. av antalet stödberättigade tidningar och storleken på dessa tidningars upplagor.

Anslagssparandet från 2000 beror framför allt på förändringar på dagstidningsmarknaden. Regeringen har beslutat om indragning av hela anslagssparandet.

Regeringens överväganden

De insatser som genomförts på presstödsområdet under 2001 beskrivs i politikområdets inledningsavsnitt (utgiftsområde 17 avsnitt 5.5.1). Insatserna motsvarar ca 48 miljoner kronor av anslaget för presstödet.

Enligt regeringens bedömning finns ett behov av utvecklings- och investeringsstöd inom delar av den driftsstödsberättigade dagspressen. För att dessa tidningar långsiktigt skall kunna behålla sin ställning på marknaden avser regeringen att 2002 ta initiativ till ett tillfälligt utvecklingsstöd. Stödet får uppgå till högst 15 miljoner kronor per år. Regeringen avser att ge Presstödsnämnden i uppdrag att lämna förslag till riktlinjer för hur stödet skall fördelas.

Regeringen föreslår i denna proposition att ett särskilt distributionsstöd införs under 2002 för utdelning av dagstidningar på lördagar i gles- och landsbygdsområden.

Särskilt distributionsstöd för utdelning av dagstidningar på lördagar

Regeringens förslag: Ett särskilt distributionsstöd införs under 2002 för utdelning av dagstidningar på lördagar i gles- och landsbygdsområden.

Presstödsnämndens förslag: Förslaget innebär att ett särskilt distributionsstöd införs för dagstidningar som postdistribueras i glesbygd på lördagar. Stödet föreslås uppgå till 4 kronor per postdistribuerat exemplar.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser ställer sig bakom problembeskrivningen och anser att tidningsdistributionen på lördagar behöver stödjas. *Ekonomistyrningsverket*, *Riksrevisionsverket* och *Konkurrensverket* framhåller att det är viktigt att stödet utvärderas och följs upp. *Göteborgs universitet* hänvisar till forskning som visar att distributionen är en viktig faktor bakom den omfattande dagstidningsläsningen i landet. Bland andra *Tidningsutgivarna (TU)*,

Annonsörföreningen och *Svenska Journalistförbundet (SJF)* menar att stöd bör utgå oavsett vilket företag som ansvarar för distributionen. SJF betonar att färre prenumeranter i vissa områden leder till sämre redaktionell bevakning, vilket drabbar en tidnings alla läsare. Annonsörföreningen betonar betydelsen av ett extra stöd och framhåller att det är viktigt för både lokala och nationella annonsörer att tidningen delas ut. Bland andra SJF, TU och *Pressgruppen* anser att stödnivån är för låg. *Statskontoret* avstyrker förslaget och menar bl.a. att det saknas grund för påståendet att abonnenterna skulle svika dagstidningen om lördagstidningen delades ut först på måndagen.

Skälen för regeringens förslag: Ur ett demokratiskt perspektiv är det viktigt att medborgare i hela landet har likartade möjligheter att bilda sig en uppfattning i olika frågor och ta del av nyhetsförmedlingen. Distributionen av dagstidningar i gles- och landsbygdsområden är därför av stor betydelse för att människor skall kunna bo och leva på likvärdiga villkor i olika delar av landet.

Utdelningen av dagstidningar i gles- och landsbygdsområden på lördagar sker i huvudsak genom post- eller buddistribution. Postdistributionen av dagstidningar på lördagar administreras av Tidningstjänst AB, som är ett av Posten AB helägt bolag. Tidningstjänst AB anlitar Posten AB och andra distributionsföretag för tidningsutdelningen. Tidningsföretagen anlitar också de distributionsföretag som sköter tidningsutdelningen övriga veckodagar för utdelningen av tidningar i gles- och landsbygdsområden på lördagar. I vissa fall löser tidningsföretagen distributionen på lördagar på egen hand.

Presstödsnämnden har utrett frågan om lördagsutdelning av dagstidningar. Nämndens rapport (dnr Ku2001/1556/Me) visar att priset för postdistributionen stigit kraftigt under senare år. Detta har inneburit att vissa abonnenter inte får lördagens tidning förrän på måndagen. I vissa områden får abonnenterna själva hämta tidningen, vilket kan medföra långa resor. Nämnden framhåller att i stort sett hela landet berörs av denna problematik, inte endast geografiska områden som traditionellt betraktas som glesbygd. Totalt i landet postdistribueras ca 62 000 tidningsexemplar i gles- och landsbygdsområden på lördagar. Av rapporten framgår dock inte hur många exemplar som buddistribueras. Medelpriset för de postdistribuerade exemplaren på

lördagar är ca 10 kronor. Enligt den undersökning som Presstödsnämnden genomfört kan de flesta tidningsföretag acceptera ett pris på ca 6 kronor per postdistribuerat lördagsexemplar. Nämnden menar därför att medelpriset för dessa exemplar måste sänkas med 4 kronor.

Regeringen anser att dagstidningar i så stor utsträckning som möjligt bör distribueras i gles- och landsbygdsområden även på lördagar. Dagstidningen är den viktigaste lokala nyhets- och opinionsförmedlaren och en fungerande tidningsdistribution är en förutsättning för att den redaktionella bevakningen av ett område skall upprätthållas.

De svenska geografiska förhållandena medför att det krävs stora resurser för att distribuera dagstidningar på lördagar till alla hushåll i landet. Regeringen bedömer emellertid att distributionen av dagstidningar är så viktig att ett särskilt stöd bör införas för att distributionen av lördagstidningar skall kunna bibehållas på minst nuvarande nivå.

Mot bakgrund av Presstödsnämndens rapport och vad som framkommit under beredningen av ärendet gör regeringen för närvarande följande bedömning av stödets närmare utformning. Presstödsnämnden bör bestämma stödnivån för olika tidningar utifrån vad som är skäligt i det enskilda fallet. Stödet får dock uppgå till högst 4 kronor per distribuerat exemplar för den kostnad som överstiger 6 kronor. Om tidningens sammanlagda kostnad per abonnent för distribution, måndag – lördag, understiger 16 kronor får stöd inte utgå.

Stödet skall finansieras från anslaget 27:2 Presstödet och får uppgå till totalt högst 15 miljoner kronor per år.

Stödets effekter på lördagsdistributionen, stödnivåer m.m. skall följas upp och utvärderas av Presstödsnämnden inför ett eventuellt beslut om fortsättning av stödformen.

Övriga frågor om presstödet

Under senare år har två promemorior med förslag till hur presstödsreglerna kan ändras för att underlätta samverkan mellan dagstidningsföretag tagits fram. Den ena promemorian lämnades i april 1997 av Rådet för mångfald inom massmedierna (dnr Ku97/1152/Me). Den andra promemorian utarbetades inom Kulturdepartementet i juni 2000 (dnr Ku2000/2004/Me).

Promemoriorna innehåller likartade förslag till hur en tidning som varit berättigad till driftsstöd skall kunna få fortsatt stöd under en begränsad tid, om tidningen inleder ett samarbete med en annan tidning. Förslagen skiljer sig emellertid åt när det gäller stödets utformning och varaktighet. Båda promemoriorna har remissbehandlats. Flertalet remissinstanser är positiva till att dagstidningar samverkar i olika former. Många menar dock att ett omfattande redaktionellt samarbete riskerar att hota mångfalden på dagspressmarknaden.

Mot bakgrund av vad som framkommit under beredningen av promemoriorna och av de övriga insatser som genomförts och kommer att genomföras på presstödsområdet, anser regeringen att det för närvarande inte finns skäl att vidta några åtgärder med anledning av förslagen i promemoriorna.

Slutsatser

Med anledning av ovanstående föreslår regeringen att anslaget för 2002 anvisas 515 029 000 kronor.

Tabell 4.4 Härledning av nivån 2002–2004

Tusental kronor

	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001	539 029	539 029	539 029
Förändring till följd av:			
Beslut	-24 000	-29 000	-29 000
Summa förändring	-24 000	-29 000	-29 000
Förslag/beräknat anslag	515 029	510 029	510 029

4.1.3 27:3 Stöd till radio- och kassettidningar

Tabell 4.5 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2000	Utfall	123 386	Anslags- sparande	7 531
2001	Anslag	127 300	Utgifts- prognos	119 490
2002	Förslag	127 300		
2003	Beräknat	127 300		
2004	Beräknat	127 300		

Från anslaget ges bidrag i enlighet med bestämmelserna i förordningen (1988:582) om statligt stöd till radio- och kassettidningar.

Anslagssparandet från 2000 beror delvis på att nya taltidningar ännu inte startat utgivningen i den omfattning som är möjlig inom ramen för anslaget. En annan orsak är förändringar på dagstidningsmarknaden. Regeringen har beslutat om indragning av anslagssparandet med 3 712 000 kronor.

Regeringens överväganden

Antalet taltidningar har ökat under senare år, vilket har medfört en ökad geografisk spridning över landet. Mångfalden bland taltidningarna är som helhet god. Fördelningen av stöd till taltidningar fungerar väl och det är viktigt att taltidningar kan fortsätta att erbjudas i ytterligare delar av landet.

Regeringen föreslår att anslaget för 2002 anvisas 127 300 000 kronor.

4.1.4 27:4 Radio- och TV-verket

Tabell 4.6 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2000	Utfall	8 068	Anslags- sparande	764
2001	Anslag	10 952 ¹	Utgifts- prognos	11 500
2002	Förslag	11 264		
2003	Beräknat	10 734 ²		
2004	Beräknat	10 941 ²		

¹ Varav 104 tkr på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² Motsvarar 10 478 tkr i 2002 års prisnivå.

Radio- och TV-verket skall besluta i frågor om tillstånd, avgifter och registrering som rör ljudradio- och TV-sändningar riktade till allmän-

heten i de fall uppgifterna inte ligger på regeringen eller någon annan särskilt angiven myndighet.

Anslagssparandet beror på att verket under senare delen av 2000 på grund av sjukskrivning hade färre anställda i tjänst än beräknat. Sparandet förväntas dock användas under året för införandet av ett nytt ärendehanteringssystem samt för Statskontorets projekt om den s.k. 24-timmarsmyndigheten.

Regeringens överväganden

Radio- och TV-verket beviljade 173 nya sändningstillstånd för närradio under 2000. Totalt fanns 1 199 tillståndshavare på 173 sändningsorter vid årsskiftet. Antalet tillstånd för lokalradio uppgick till 83 stycken fördelade över 38 sändningsområden. Dessa tillstånd har förlängts med ytterligare en tillståndsperiod om åtta år. Verket meddelade vidare 27 tillfälliga tillstånd för ljudradio- och televisionssändningar. Antalet förordnade lokala kabelsändarföretag uppgick till 29. Ytterligare 76 utgivare för databaser registrerades i enlighet med 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Radio- och TV-verket visar för 2000 goda resultat när det gäller att främja möjligheterna till mångfald inom radio och television genom bl.a. tillsyn och bevakning av utvecklingen inom medieområdet. Radio- och TV-verket svarar för en snabb och rättssäker tillståndsgivning. Arbetet med att följa utvecklingen inom medierna och publicera relevant information om medieområdet är fortsatt angeläget.

För arbetsuppgifter som har samband med reformeringen av den kommersiella lokalradion anvisades Radio- och TV-verket 300 000 kronor för 2001. För 2002 föreslås att ytterligare 500 000 kronor anvisas för detta ändamål.

Radio- och TV-verket har de senaste åren fått flera nya uppgifter utan motsvarande medeltillskott. Därför tillfördes verket 1,1 miljoner kronor för arbetet med marksänd digital-TV 2001. För 2002 föreslås att verket tilldelas 770 000 kronor för denna uppgift. Från och med 2003 beräknas dessa arbetsuppgifter kunna finansieras inom anslaget.

Regeringen föreslår att Radio- och TV-verket anvisas 11 264 000 kronor för 2002.

Tabell 4.7 Härledning av nivån 2002–2004

Tusental kronor

	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001 ¹	10 952	10 952	10 952
Förändring till följd av:			
Lokalradioreform	500	500	500
Digital-TV	-330	-1 116	-1 116
Pris- och löneomräkning	195	451	658
Slutjustering avtalsförsäkringar ²	-52	-52	-52
Summa förändring	312	-218	-11
Förslag/beräknat anslag	11 264	10 734	10 941

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² En närmare beskrivning finns i tilläggsbudgeten i samband med budgetpropositionen, avsnitt 9.2.

4.1.5 27:5 Granskningsnämnden för radio och TV

Tabell 4.8 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	8 132	Anslags-sparande	779
2000	Utfall	8 132	Anslags-sparande	779
2001	Anslag	8 260 ¹	Utgifts-prognos	8 943
2002	Förslag	8 964		
2003	Beräknat	9 183 ²		
2004	Beräknat	9 361 ²		

¹ Varav 96 tkr på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² Motsvarar 8 964 tkr i 2002 års prisnivå.

Granskningsnämnden skall genom efterhandsgranskning utöva tillsyn över att programföretagen följer reglerna som rör innehållet i ljudradio- och TV-sändningar till allmänheten. Vidare skall nämnden följa innehållet i utländska ljudradio- och TV-sändningar som riktas till den svenska allmänheten. Nämnden granskar program efter anmälan eller på eget initiativ. Anslagssparandet förväntas bli förbrukat för införandet av ett nytt ärendehanteringssystem samt för en extra informationsinsats om nämndens verksamhet.

Regeringens överväganden

Nämndens efterhandsgranskning av innehållet i radio- och TV-sändningar riktade till allmän-

heten överensstämmer med målet om att motverka skadliga inslag i massmedierna.

De s.k. utbudsstudierna ger viktig information om mångfalden och tillgången till ett varierat utbud i massmedierna. Nämndens arbete med denna typ av rapporter bör därför fortsätta. För detta ändamål tilldelades Granskningsnämnden engångsvis 450 000 kronor för 2001. Mot bakgrund av att dessa studier nu bör fortsätta på permanent basis föreslås för detta ändamål ett årligt belopp på 500 000 kronor.

Enligt propositionen (prop. 2000/01:94) om radio och TV i allmänhetens tjänst avser regeringen att under kommande tillståndspå period ge Granskningsnämnden i uppdrag att följa och utvärdera mångfalden i nyhetsutbudet. Därför föreslås att nämnden tilldelas 250 000 kronor per år under en treårsperiod (åren 2002–2004) för detta ändamål.

För arbetsuppgifter i samband med reformeringen av lokalradion föreslås att Granskningsnämnden anvisas 300 000 kronor för arbetsuppgifter som har samband med lokalradioreformen.

Nämndens verksamhet finansieras delvis genom att medel anvisas från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida. För år 2002 föreslås att 6 063 000 kronor (68 procent) delfinansierar nämndens verksamhet.

Regeringen föreslår att Granskningsnämnden för radio och TV tilldelas totalt 8 964 000 kronor för 2002.

Tabell 4.9 Härledning av nivån 2002–2004

Tusental kronor

	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001 ¹	8 260	8 260	8 260
Förändring till följd av:			
Utbudsstudier	500	500	500
Lokalradioreform	300	300	300
Mångfald i nyhetsombudet	250	250	250
Engångsanvisning	-450	-450	-450
Pris- och löneomräkning	152	371	549
Slutjustering avtalsförsäkringar ²	-48	-48	-48
Summa förändring	704	923	1 101
Förslag/beräknat anslag	8 964	9 183	9 361

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² En närmare beskrivning finns i tilläggsbudgeten i samband med budgetpropositionen, avsnitt 9.2.

5 Politikområde Samepolitik under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

5.1 Budgetförslag

Anslaget 45:1 *Sametinget* redovisas inom utgiftsområde 1 men verksamheten ingår i politikområdet Samepolitik inom Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar. Informationssatsningen om Sveriges urbefolkning samerna och samernas kultur redovisas under egen rubrik.

5.1.1 45:1 Sametinget

Tabell 5.1 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2000	Utfall	16 120 ¹	Anslags-sparande	1 281
2001	Anslag	18 076 ¹	Utgifts-prognos	17 584
2002	Förslag	16 692		
2003	Beräknat	17 103 ²		
2004	Beräknat	17 429 ³		

¹ Varav 1 600 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2001 och 1 773 tkr på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² Motsvarar 16 692 tkr i 2002 års prisnivå.

³ Motsvarar 16 692 tkr i 2002 års prisnivå.

Sametinget är en statlig förvaltningsmyndighet och samtidigt ett samiskt folkvalt organ. Sametinget inledde sin verksamhet i augusti 1993. De övergripande målen är enligt sametingslagen (1992:1433) att verka för en levande samisk kultur och därvid ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur. Same-

tinget skall bl.a. medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas.

Revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket hade inga invändningar med anledning av Sametingets årsredovisning.

Regeringens överväganden

Mot bakgrund av att samerna fått egna insatsområden i EU Mål 1 Norra Norrland och Södra skogslänen behöver Sametinget en resursförstärkning för att hantera strukturfondsprogrammen. Det geografiska området är genom denna indelning avsevärt större än tidigare. Det förväntas således en stor ökning av antalet ansökningar. Mål 6 har handlagts med 1,5 anställda vilket visat sig underbemannat. För att klara tillströmningen av ansökningar inklusive uppföljning och projektbesök har Sametinget på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen tillförts 1 600 000 kronor. Detta tillskott bör behållas även fortsättningsvis.

Tabell 5.2 Härledning av nivån 2002–2004*Tusental kronor*

	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001 ¹	18 076	18 076	18 076
Förändring till följd av:			
Beslut	-1 500	-1 500	-1 500
Pris- och löneomräkning	253	664	990
Slutjustering avtalsförsäkringar ²	-137	-137	-137
Summa förändring	-1 384	-973	-647
Förslag/beräknat anslag	16 692	17 103	17 429

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i samband med 2001 års ekonomiska vårproposition och i samband med budgetpropositionen för 2002.

² En närmare beskrivning finns i tilläggsbudgeten i samband med budgetpropositionen, avsnitt 9.2.

6 Anslag som inte ingår i något politikområde

6.1 Omfattning

Följande anslag inom utgiftsområde 1 ingår inte i något politikområde:

- 90:1 *Kungliga hov- och slottsstaten*
- 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.*
- 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader*
- 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen*
- 90:5 *Regeringskansliet m.m.*
- 90:6 *Stöd till politiska partier*
- 90:7 *Expertgruppen för EU-frågor*

Riksdagens verksamhet och anslag presenteras samlat. Därefter hanteras övriga anslag separat.

6.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 6.1 Utgiftsutveckling för anslag som inte ingår i något politikområde

Miljoner kronor

	Utfall 2000	Anslag 2001 ¹	Utgifts- prognos 2001	Förslag anslag 2002	Beräknat anslag 2003	Beräknat anslag 2004
90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	519,5	559,6	582,3	592,3	607,0	618,4
90:3 Riksdagens förvaltningskostnader	440,6	445,4	453,5	447,5	458,0	466,4
90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen	44,6	47,8	48,0	49,1	50,3	51,3
Delsumma för riksdagens anslag	1 004,7	1 052,8	1 083,8	1 088,9	1 115,3	1 136,1
90:1 Kungliga hov- och slottsstaten	79,4	86,0	86,0	83,5	87,5	89,3
90:5 Regeringskansliet m.m. ²	2 671,6	3 281,1	3 362,0	4 998,1	5 197,5	5 410,7
90:6 Stöd till politiska partier	140,0	135,2	140,0	145,2	145,2	145,2
90:7 Expertgruppen för EU-frågor				9,0	9,2	9,4
Totalt för anslag som inte ingår i något politikområde	3895,7	4 555,1	4671,8	6 324,7	6 554,7	6 790,7

¹ Inklusivt beslut till följd av förslag till tilläggsbudget i samband med 2001 års ekonomiska vårproposition och budgetpropositionen för 2002.

² Från och med år 2002 ingår UD:s tidigare anslag 5:1 inom utg.omr.5.

6.3 Riksdagen och dess ombudsmän

uppfylla sina konstitutionella och demokratiska uppgifter samt sina internationella åtaganden.

6.3.1 Omfattning

Riksdagens budget inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse omfattar dels riksdagsledamöternas ersättningar och resor, stödet till partigrupperna samt riksdagsförvaltningen, dels Riksdagens ombudsmän.

6.4 Mål

Utgångspunkter för riksdagsförvaltningens verksamhet

Riksdagen har som det främsta demokratiska statsorganet konstitutionellt fastställda uppgifter i det svenska statsskicket. Riksdagen med dess ledamöter har som folkets främsta företrädare en central roll i opinionsbildningen och en skyldighet att verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden. Riksdagen har även uppgifter som följer av internationella åtaganden och av medlemskapet i Europeiska unionen.

Övergripande mål för riksdagsförvaltningen

Målet för riksdagsförvaltningen är att skapa goda förutsättningar för att riksdagen skall kunna

Verksamhetsmål

- Beslutsprocess: Riksdagsförvaltningen skall med hög kompetens säkerställa att riksdagen kan fullgöra sina uppgifter enligt regeringsformen och riksdagsordningen.
- Service och förvaltning: Riksdagsförvaltningen skall – inom givna ramar och bestämmelser – tillhandahålla resurser och service av hög kvalitet till ledamöternas, kammarens, utskottens och förvaltningens verksamheter samt till partigrupperna och deras kanslier.
- Information: Riksdagsförvaltningen skall bidra till att skapa öppenhet och tillgänglighet i riksdagsarbetet och genom aktiv information verka för att intresset för och kunskaperna om riksdagen och dess arbete ökar.
- Internationell verksamhet: Riksdagsförvaltningen skall göra det möjligt för riksdagen att aktivt möta de krav som det internationella samarbetet och internationella åtaganden medför.

Ett arbete med att utveckla mål- och resultatstyrningen inom riksdagsförvaltningen pågår. Syftet är att erhålla en effektivare styrning av verksamheten mot fastställda mål och en för-

bättrad uppföljning av verksamhetens resultat och kostnader. Med ett sådant underlag som grund kan prioriteringar och avvägningar av verksamhetens inriktning göras med större säkerhet. Arbetet innebär en anpassning till de styrformer som riksdagen beslutat skall gälla för statsförvaltningen i övrigt.

En total kartläggning av samtliga avdelnings- och enhetsmål samt prestationer och aktiviteter inom administrativa kontoret och informationsenheten har genomförts under hösten 2000. Det fortsatta arbetet inriktas på att definiera vilka mål och mått som är relevanta för att härleda måluppfyllelse av de övergripande målen. För dessa mål skall uppföljningsmetoder fastställas.

Även för utskottskanslierna och kammarkansliet kommer möjligheterna att finna mätbara mål och mått att prövas. Förutsättningarna för att mäta resultat skiljer sig åt mellan olika verksamheter, och utvecklingsarbetet får anpassas efter detta.

6.5 Resultatbedömning

Resultat

En ny parlamentarisk ledningsorganisation för riksdagen infördes den 1 juli 2000. Förvaltningsstyrelsen och talmanskonferensen ersattes av ett nytt parlamentariskt beslutsorgan, riksdagsstyrelsen med talmannen som ordförande. Samtidigt fick riksdagsförvaltningen en ny instruktion och arbetsordning som innebär att förvaltningen med kammarkansli, utskottskansliet och administrativa kontoret m.m. utgör en myndighet, riksdagsförvaltningen, med riksdagsdirektören som myndighetschef.

Riksdagsarbetet följde i stort sett det mönster som utvecklats under de senaste åren. Arbetet är ojämnt fördelat över året med en mycket hög arbetsbelastning i kammaren och utskotten under vissa perioder. Under riksmötet 1999/2000 ökade antalet motioner medan antalet propositioner minskade. En klar ökning kunde också märkas vad gäller antalet skriftliga frågor, interpellationer, aktuella debatter och tillfällen då regeringen lämnat information i kammaren. Även antalet offentliga utfrågningar i utskottens regi har påtagligt ökat.

Under året har ett omfattande arbete lagts ned på att bereda plats för och ge service till ett antal

politiska sekreterare till ledamöterna. En översyn av administrativa rutiner för riksdagsledamöternas inrikes resor har genomförts. Förberedelser har gjorts inför riksdagens engagemang under det svenska ordförandeskapet i EU.

Efterfrågan på information, särskilt i elektronisk form, om riksdagens arbete och Europeiska unionen fortsätter att öka. Antalet besök på riksdagens webbplats har ökat mot föregående år med 60 %.

Ett stort antal åtgärder har genomförts inom IT-området, kunskapsområdet och serviceområdet för att förbättra stödet till riksdagens ledamöter. Resultatet av en enkät som genomförts bland riksdagens ledamöter visar att de flesta av dem som svarat var ganska eller mycket nöjda med den service de får.

Handikappanpassningen av riksdagens lokaler har förbättrats genom ett stort antal åtgärder under året.

Flera byggprojekt har påbörjats, det mest omfattande avser en stabilisering av grundvattennivån under riksdagshusen.

Riksdagens internationella verksamhet har under 2000 fortsatt att växa. Att Sverige stod i tur för ordförandeskapet i EU:s ministerråd från den 1 januari 2001 bidrog markant till ett ökat intresse från omvärlden. Riksdagen besöktes därför redan under hösten 2000 av ett flertal delegationer från kandidatländerna och från Europaparlamentets olika utskott.

Den verksamhet som finansieras över ramlagen 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* och 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader* lämnade ett anslagssparande jämfört med budget på ca 107,6 miljoner kronor vilket var ca 18 miljoner kronor lägre än föregående år.

Under 2001 har en indragning av anslagssparandet från 2000 på anslaget 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* gjorts med 5 miljoner kronor samt på anslaget 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader* med 7 miljoner kronor.

Analys och slutsatser

Vid behandlingen av årsredovisningen för år 1999 (bet. 2000/01:KU1, rskr 2000/01:62–68) konstaterar Konstitutionsutskottet:

Inom riksdagsförvaltningen pågår ett utvecklingsarbete för att vidareutveckla måluppföljningsmetoder och resultatmått samt kostnadsredovisning kopplat till målområden och

prestationer. Utskottet förutsätter att även frågan om femårsanalyser behandlas i det kommande utvecklingsarbetet.

Den företagna granskningen av förvaltningskontorets redogörelse för sin verksamhet föranledde i övrigt inte något särskilt uttalande. En resultatredovisning med den inriktning som utskottet efterfrågar kommer att presenteras i årsredovisningen för 2001.

6.6 Revisionens iakttagelser

Riksdagens revisorer har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för 2000 avseende riksdagsförvaltningen.

6.7 Budgetförslag

6.7.1 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tabell 6.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2000	Utfall	519 497		37 684
2001	Anslag	559 647	Utgifts-prognos	582 331
2002	Förslag	592 325		
2003	Beräknat	607 013 ¹		
2004	Beräknat	618 397 ²		

¹ Motsvarar 592 325 tkr i 2002 års prisnivå.

² Motsvarar 592 325 tkr i 2002 års prisnivå.

Från anslaget finansieras arvoden, kostnadsersättningar och traktamenten till riksdagens ledamöter, arvoden till Sveriges EU-parlamentariker, arbetsgivaravgifter samt pensioner och inkomstgarantier åt f.d. riksdagsledamöter m.fl. Vidare finansieras reseersättningar vid resor inom Sverige, sjukvårdskostnader och utbildning för riksdagens ledamöter. Även kostnader för ledamöters deltagande i internationellt parlamentariskt samarbete, såsom Europarådet och Interparlamentariska unionen (IPU), liksom bidragen till ledamöternas enskilda studieresor finansieras från anslaget. I anslaget ingår även stödet till partigrupperna i riksdagen. Därutöver ingår kostnader för riksdagens ledamöters datakommunikation (ISDN).

Riksdagsstyrelsens överväganden

Verksamheten under 2002 kommer att präglas av riksdagsvalet. En ökning av kostnaderna är beräknade för inkomstgarantier, pensioner, arvode m.m. sedan uppdraget upphört, datakommunikation (ISDN) och resor. En budgetreserv med anledning av svårigheterna att bedöma förändringar efter valet har avsatts.

Bidraget för ledamöternas enskilda utrikes studieresor har höjts¹ med 10 000 kronor per ledamot från nästa mandatperiod 2002–2006 medan utskottens utrikes studieresor ligger på oförändrad nivå.

Den internationella verksamheten fortsätter att öka i omfattning.

Riksdagsstyrelsens förslag till anslagsnivå är i enlighet med nivån för utgiftstaket som riksdagen tidigare beslutat.

Tabell 6.3 Härledning av nivån 2002–2004

Tusental kronor

	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001	559 647	559 647	559 647
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning	7 778	22 466	33 850
Valet 2002	14 900	14 900	14 900
Inkomstgaranti	10 000	10 000	10 000
Summa förändring	32 678	47 366	58 750
Förslag/beräknat anslag	592 325	607 013	618 397

6.7.2 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader

Tabell 6.4 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2000	Utfall	440 615		69 893
2001	Anslag	445 376 ¹	Utgifts-prognos	453 542
2002	Förslag	447 484		
2003	Beräknat	458 002 ²		
2004	Beräknat	466 442 ³		

¹ Varav 4 727 tkr på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² Motsvarar 447 484 tkr i 2002 års prisnivå.

³ Motsvarar 447 484 tkr i 2002 års prisnivå.

¹ Beslutat av riksdagsstyrelsen 2001-04-18

Utgifterna inom anslaget avser bl.a. löner, administration, fastighetsförvaltning, intern service, säkerhet, datateknik, förlagsverksamhet, bibliotek och informationsverksamhet.

År 2002 är valår, vilket återspeglar sig i budgetförslaget vad gäller teknikstöd till riksdagens ledamöter. En prioritering av mobila lösningar för datakommunikation behöver genomföras. Ledamöterna tilldelades befintlig teknik vid valet 1998. Utrustningen och de tekniska lösningarna klarar efter valet inte längre de krav som ställs för att ge ledamöterna bästa tänkbara teknikstöd i sitt arbete. Ledamöterna bör erbjudas ny utrustning och teknik som skall klara nästa mandatperiod 2002–2006.

Projektet för handläggningsstöd i beslutsprocessen (URIS-projektet) går in i fas II under hösten 2001 och skall pågå hela 2002. Projektet kräver resurser för utvecklingsarbete samt för drift och underhåll av de delar som redan tagits i bruk.

Även det tekniska stödet i kammaren behöver vidareutvecklas, vilket medför fortsatt utökad resursbehov.

Av större byggprojekt som avses bli genomförda under år 2002 kan nämnas ombyggnad av 52 s.k. kombirum i ledamotsbyggnaden till övernattningsrum för ledamöter. Härigenom kan flertalet ledamöter som i dag använder kombirum erbjudas ett övernattningsrum och ett separat arbetsrum. Ombyggnaden, som är ett alternativ till att anskaffa övernattningslägenheter utanför riksdagens lokaler, beräknas vara genomförd till valet 2002.

För att uppfylla målet att tillgodose behovet av information om riksdagens arbete och beslut, samt att öka kunskaperna om och intresset för den demokratiska processen, föreslås ett antal aktiviteter med anledning av valet och med förstagångsväljarna i fokus. En ökning av specialanpassad information till grupper i samhället med

särskilda behov planeras. Försöksverksamheten med teckentolkade debatter övervägs bli permanentad. Efter riksdagsvalet kommer särskilda insatser att genomföras för att informera den breda allmänheten om den nya riksdagens sammansättning.

Behovet av översättningar ökar som en följd av det intensifierade internationella parlamentariska samarbetet.

Det gäller dels översättningar i samband med konferenser och dylikt, dels översättning av valda delar av riksdagstrycket för publicering på riksdagens hemsida.

Inom kunskapsförsörjningsområdet finns bl.a. medel avsatta för nyhetsdatabaser samt en fortsatt utbyggnad av elektroniska biblioteket.

Riksdagskommittén har i sitt huvudbetänkande bedömt att en ökning av utgiftsram är erforderlig för att genomföra kommitténs förslag. Det handlar om resursförstärkningar både i utskottsorganisationen och av vissa gemensamma stödfunktioner inom riksdagsförvaltningen för att utveckla riksdagens arbete med EU-frågor och med uppföljning och utvärdering. Ett förbättrat stöd föreslås också till oppositionspartierna för bedömningar av makroekonomiska och fördelningsmässiga konsekvenser av partiernas budgetalternativ. Kommittén föreslår att utbyggnaden sker successivt under tre år. Riksdagstyrelsen har ställt sig bakom detta förslag och föreslagit att riksdagens skall godkänna vad kommittén anfört om erforderliga resurser (2000/01:RS1).

Nytt kollektivavtal mellan Domstolsverket och Jusek rörande lönerna för chefsdomare beräknas medföra ökade lönekostnader även för riksdagsförvaltningen. Behov finns vidare av att se över lönestrukturen i syfte att kunna behålla och rekrytera personal med erforderlig kompetens.

Investeringsplan

Tabell 6.5 Investeringsplan
Miljoner kronor

	Total kostnad	Anskaffat t.o.m. 2000	Prognos 2001	Budget 2002	Beräknat 2003	Beräknat 2004
Byggnader och mark		1 078,4	57,9	41,3	40,0	40,0
Maskiner, inventarier, in- stallationer m.m.		126,1	13,3	52,1	50,0	50,0
Summa investeringar		1 204,5	71,2	93,4	90,0	90,0
Lån i Riksgäldskontoret		28,4	40,0	60,0	60,0	60,0
Anslag		1 176,1	31,2	33,4	30,0	30,0
Summa finansiering		1 204,5	71,2	93,4	90,0	90,0

Investeringar budgetåret 2002 beräknas uppgå till 93,4 miljoner kronor, vilket är en ökning jämfört med budgetåret 2001 då de beräknade investeringarna uppgår till 71,2 miljoner kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tabell 6.6 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden
Tusental kronor

	2000 utfall	2001 prognos	2002 beräknat	2003 beräknat	2004 – beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början				84 000	
Nya förpliktelser:					
- Grundvattenåtgärder			95 000		
- Bankkajen			18 000		
Infriade förpliktelser*			-29 000	-43 000	-41 000
Utestående förpliktelser vid årets slut			84 000		
Erhållen/föreslagen bemyndiganderam			84 000		

* Utgiftsutfall till följd av ingångna förpliktelser.

Grundvattenåtgärder

Under hösten 2000 utfördes ett fullskaleförsök med s.k. jetpelare på den norra delen av Helgeandsholmen mot Norrström. Syftet var att undersöka möjligheten att utforma en tätskärm med jetpelare i befintligt åsmaterial. Försöket visade att detta är fullt möjligt. Arbetet fortsätter nu under 2001 med en utvärdering av fullskaleförsöket och förberedelser för genomförandet av tätskärmen, bl.a. miljödömd. Under 2002 planeras en fortsättning av arbetet i form av projektering, upphandling och produktion med beräknad produktionsstart under andra hälften av 2002. Projektet beräknas vara avslutat 2004.

Bankkajen

Kajen som avgränsar den västra delen av Helgeandsholmen mot Mälaren har under en följd av år, särskilt i den norra delen, varit utsatt för sättningsrörelser. Under år 2000 har sättningsarna påtagligt accelererat, och risk för delvis kollaps av kajen kan inte uteslutas om inte åtgärder vidtas. Ett åtgärds paket planeras för reparation av den norra delen av kajen under år 2002 till en beräknad kostnad av ca 4 miljoner kronor. Därefter beräknas projektet pågå till 2004 med en preliminär total kostnad på ca 18 miljoner kronor.

Finansiering

Kostnaderna för arbetet med att installera en tätskärm med jetpelare på Helgeandsholmen föreslås att helt finansieras genom upptagande av årliga lån i Riksgäldskontoret. Kostnader för amortering och räntor kommer att belasta ramanslag 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader* och kan komma att föranleda en nivåhöjning av ramen för anslaget fr.o.m. år 2003.

Kostnaderna för bankkajen är av underhållskaraktär och kan därför inte finansieras genom upptagande av lån i Riksgäldskontoret. Projektet föreslås finansieras över ramanslag 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader*. Riksdagsstyrelsen kan ha anledning att på tilläggsbudget återkomma i samband med vårpropositionen 2002 angående finansieringen.

Riksdagsstyrelsens överväganden

Verksamheten under 2002 kommer att präglas av riksdagsvalet. Riksdagsförvaltningen kommer att prioritera insatser för att förbereda mottagandet av nya ledamöter och effekter av eventuella förändringar i partigruppernas storlek.

Det innebär anspråk på service och stöd i olika former samt på teknik och lokaler vilket avspeglas i riksdagsförvaltningens budgetförslag. Vidare präglas budgetförslaget av ett antal större investeringar och underhållsåtgärder på fastighetsområdet.

Riksdagsstyrelsens förslag till anslagsnivå är i enlighet med nivån för utgiftstaket som riksdagen tidigare beslutat.

Riksdagsstyrelsen kan dock konstatera att då budgeten för 2002 innehåller stora underhållsåtgärder och investeringar på fastighetsområdet och investeringar på IT-området är finansieringsfrågorna i dagsläget svåra att bedöma. Riksdagsstyrelsen kan därför ha anledning att återkomma till riksdagen i samband med att förslag på tilläggsbudget lämnas i vårpropositionen 2002.

Den höjning av avgifter för IT- och telefoni-basdrifttjänst som riksdagsförvaltningen aviserat till Riksdagens ombudsmän, Justitieombudsmännen på 1,5 miljoner kronor föreslås finansieras genom neddragning av motsvarande belopp på ramanslag 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader*.

Den höjning av avgifter för IT- och telefoni-basdrifttjänst som riksdagsförvaltningen aviserat till Riksdagens revisorer på ca 1,2 miljoner kronor föreslås finansieras genom neddragning av motsvarande belopp på ramanslag 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader*.

Låneram för riksdagsförvaltningen

Tabell 6.7 Låneram för riksdagsförvaltningen

Tusental kronor

	2000	2001	2002 ¹
Låneram	42 700	21 500	100 000
Accumulerad låneram	71 300	92 800	192 800

¹ Den föreslagna låneramen är högre än den bedömda lånefinansieringen enligt tabell 6.5 Investeringsplan. Detta beror på svårigheterna att i dagsläget definiera vilka fastighetsåtgärder som uppfyller kriterierna för upptagande av lån. Ett visst utrymme är också nödvändigt för att hantera eventuellt ökade kostnader i samband med byggandet av tätskärmen på Helgeandsholmen.

Tabell 6.8 Härledning av nivån 2002–2004

Tusental kronor

	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001 ¹	445 376	445 376	445 376
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning	7 150	17 668	26 108
Överföring till anslag 90:4, JO (utg.omr.1)	-1 500	-1 500	-1 500
Överföring till anslag 90:1, RR (utg.omr.2)	-1 178	-1 178	-1 178
Slutjustering avtalsförsäkring ²	-2 363	-2 363	-2 363
Summa förändring	2 109	12 627	21 067
Förslag/beräknat anslag³	447 484	458 002	466 442

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² En närmare beskrivning finns i tilläggsbudgeten i samband med budgetpropositionen, avsnitt 9.2.

³ I budgetpropositionen för 2000 samt 2001 har en budgetkorrigerig inneburit att anslagsnivån för 2002 på ramanslag 90:3 Riksdagens förvatlningskostnader minskat med 5 380 tkr jämfört med anslagsnivån 2001. Förslag till anslagsnivå 2002-2004 har därför beräknats på 2001 års anslagsnivå.

6.7.3 90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen

Tabell 6.9 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2000	44 570	272	
2001	Anslag 47 757 ¹		48 043
2002	Förslag 49 097		
2003	Beräknat 50 281 ²		
2004	Beräknat 51 279 ³		

¹ Varav 2 000 tkr på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² Motsvarar 49 097 tkr i 2002 års prisnivå.

³ Motsvarar 49 097 tkr i 2002 års prisnivå.

Justitieombudsmännen övervakar att de som utövar offentlig verksamhet efterlever lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina åligganden. Ombudsmännen skall också verka för att brister i lagstiftningen avhjälps. Verksamheten regleras av föreskrifter i 12 kap. regeringsformen och 8 kap. riksdagsordningen samt av lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

Resultatbedömning

Justitieombudsmännens ämbetsberättelse

Under perioden den 1 januari–den 31 december 2000 nyregistrerades 4 514 ärenden, en ökning med 430 ärenden (8,6 %) jämfört med kalender-

året 1999. Antalet avgjorda ärenden uppgick till 4 722, vilket innebär en minskning med 319 (6,3 %) jämfört med föregående verksamhetsår. De oavgjorda ärendena i balans var vid 2000 års utgång 835, en minskning från samma tidpunkt föregående år med 208 ärenden (19,9 %). Under verksamhetsåret 1999–2000 har ett åtal väckts. En anmälan för vidtagande av disciplinär åtgärd har gjorts. 4 initiativärenden och 90 klagomålsärenden har överlämnats till annan myndighet för prövning och avgörande.

Antalet administrativa ärenden har ökat i antal från 246 ärenden 1999 till 276 ärenden 2000.

En fortsatt ökning sker vidare av JO:s internationella engagemang och kontakter.

Konstitutionsutskottets behandling av justitieombudsmännens ämbetsberättelse

Konstitutionsutskottet behandlade Justitieombudsmännens ämbetsberättelse för tiden den 1 juli 1999–den 30 juni 2000 i betänkande 2000/01:KU13. Utskottet anförde därvid följande: ”Den av utskottet företagna granskningen har inte gett anledning till något särskilt uttalande.”

Revisionens iakttagelser

Riksdagens revisorer har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för 2000 avseende Riksdagens ombudsmän.

Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen

Verksamhetsmålet för 2002 är att, med bibehållen kvalitet i ärendehantering, fullgöra uppgifterna enligt instruktionen, minska ärendebalanserna och korta den genomsnittliga handläggningstiden eller åtminstone hålla den på oförändrad nivå samt bedriva inspektionsverksamhet, som har en klar rättssäkerhetsfrämjande effekt, i minst samma omfattning som hitills.

Riksdagens ombudsmäns resursbehov styrs i huvudsak av ärendetillströmningen och JO:s initiativ- och inspektionsverksamhet, men också av ärendenas genomsnittliga svårighetsgrad och av den servicenivå som bör upprätthållas gentemot allmänheten och myndigheterna. Viss betydelse

har även omfattningen av ombudsmännens internationella kontakter och engagemang, bl.a. för spridning av Sveriges unika erfarenheter av ett utvecklat system för tillsyn genom parlamentariska ombudsmän. Vid medelsberäkningen har Riksdagens ombudsmän utgått ifrån att några stora avvikelser från nuvarande förhållanden – bl.a. avseende ärendemängden – inte kommer att inträffa. Antalet inkomna klagomålsärenden har under de fyra första månaderna 2001 ökat med 66 (4 %) jämfört med motsvarande period under 2000. Den nedgång i ärendetillströmningen som noterats, framför allt under andra halvåret 2000, synes således ha varit tillfällig.

Riksdagsförvaltningen har aviserat att de avgifter som tas ut av Riksdagens ombudsmän för IT- och telefonbasdrifttjänst kommer att höjas med 1,5 miljoner kronor.

Nytt kollektivavtal mellan Domstolsverket och Jusek rörande lönerna för chefsdomare beräknas fr.o.m. 2001 medföra lönekostnadshöjningar med ca 2 miljoner kronor.

Riksdagsstyrelsens överväganden

Riksdagsstyrelsen har ingen erinran mot förslaget och finansieringen av höjningen av avgifter för IT- och telefonbasdrifttjänst får ske genom en sänkning av anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader med 1,5 miljoner kronor.

Riksdagsstyrelsen återkommer med förslag till riksdagen på tilläggsbudget angående höjd anslagsnivå 2002 för de beräknade lönekostnadshöjningarna på ca 2 miljoner kronor till följd av höjda löner för chefsdomare.

Tabell 6.10 Härledning av nivån 2002–2004

Tusental kronor			
	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001 ¹	47 757	47 757	47 757
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning	841	2 025	3 023
Överföring från anslag 90:3 (utg.omr.1)	1 500	1 500	1 500
Slutjustering avtalsförsäkring ²	-1 000	-1 000	-1 000
Summa förändring	1 341	2 525	3 523
Förslag/beräknat anslag	49 097	50 281	51 279

¹ Inklusivt förslag till tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² En närmare beskrivning finns i tilläggsbudgeten i samband med budgetpropositionen, avsnitt 9.2.

6.7.4 90:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tabell 6.11 Anslagsutveckling

Tusental kronor			
2000	Utfall	79 353	Anslags-sparande -
2001	Anslag	85 952 ¹	Utgifts-prognos 85 952
2002	Förslag	83 516	
2003	Beräknat	87 542 ²	
2004	Beräknat	89 302 ³	

¹Varav 1 858 tkr på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002

²Motsvarar 85 516 tkr i 2002 års prisnivå.

³Motsvarar 85 516 tkr i 2002 års prisnivå.

Anslaget avser att täcka kostnaderna för statschefens officiella funktioner inklusive kostnaderna för den kungliga familjens resor.

Från anslaget betalas också driftskostnader för de kungliga slotten utom rent fastighetsunderhåll, som finansieras av Statens fastighetsverk. Stockholms slott är Konungens officiella residens och används för representation. Delar av slottet visas för allmänheten. En del av Drottningholms slott används av Konungen och hans familj som bostad och en annan del visas för allmänheten. I Ulriksdals slott har lokaler upplåtits till Världsnaturfonden. Slottet är även öppet för allmänheten och används bl.a. för utställningar. I anslutning till slottet finns en utställningslokal och det s.k. Orangeriet. Haga slott är upplåtet till regeringen som bostad för prominenta gäster från utlandet. Gripsholms slott utnyttjas som museum och för utställning av en del av svenska statens porträttsamling. Strömsholms slott och Tullgarns slott visas för allmänheten. Rosersbergs slott disponeras till större delen av Statens räddningsverk. De två översta våningarna i slottet har dock fått behålla sin ursprungliga karaktär och visas för allmänheten. Från anslaget betalas vidare Husgerådskammarens underhåll och vård av de konstsamlingar och andra inventarier i de kungliga slotten som tillhör staten men som disponeras av Konungen. Husgerådskammaren förvaltar även de Bernadotteska familjestiftelsernas bestånd av möbler, konst och konsthantverk samt administrerar Bernadottebiblioteket.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Kungliga hov- och slottsstaten skall enligt den överenskommelse som träffades med regeringen 1996 årligen lämna en berättelse över den samlade verksamheten. Tyngdpunkten skall läggas på en redovisning av hur tilldelade medel har använts när det gäller Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren. Verksamhetsberättelsen ligger till grund för regeringens bedömning av medelsbehovet.

Verksamhetsberättelsen för år 2000 visar att den kungliga familjens program har varit fortsatt omfattande. Efterfrågan på medverkan vid olika aktiviteter är betydligt större än vad som går att tillgodose. Ca 1 000 seriösa inbjudningar har under året kommit in från institutioner, organisationer och företag. Tre inkommande statsbesök genomfördes under våren från Frankrike, Finland och Japan. Under hösten har ett utgående statsbesök genomförts till Bulgarien.

Ståthållarämbetet har vidtagit särskilda åtgärder när det gäller underhållet av de kungliga slottens parker. I Drottningholmsparken-Världsarvet har t.ex. stora anläggnings- och underhållsarbeten genomförts. Husgerådskammaren har förstärkt föremålsvården. Förutom löpande vård och konservering av föremål har bl.a. föremålen från Ulriksdals slottskapell konserverats inför invigningen av kapellet efter renoveringen.

Under året har de kungliga slotten tagit emot ca 800 000 besök. Det är en marginell minskning i förhållande till 1999. Rosersbergs slott hade den största minskningen (29 %). Även Kina slott hade en stor minskning (16 %). Till de mest besökta slotten hör Stockholms, Drottningholm och Gripsholms slott.

Slutsatser

I tilläggsbudgeten för 2001 har regeringen föreslagit att anslaget ökas med 1,9 miljoner kronor. Skälet är att speciella insatser behövs för driften av parkerna, framför allt Drottningholms slottspark, som sedan 1991 är upptagen på FN:s världsarvslista. Även föremålsvården behöver förstärkas.

Tabell 6.12 Härledning av nivån 2002–2004

Tusental kronor

	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001 ¹	85 952	85 952	85 952
Förändring till följd av:			
Beslut		2 000	2 000
Pris- och löneomräkning	993	3 019	4 779
Överföring andra anslag m.m. ²	-3 429	-3 429	-3 429
Summa förändring	2 436	1 590	3 350
Förslag/beräknat anslag	83 516	87 542	89 302

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

² Inklusive slutjustering med anledning av de statliga avtalsförsäkringarna. En närmare beskrivning finns i tilläggsbudgeten i samband med budgetpropositionen, avsnitt 9.2.

Regeringen föreslår att anslaget för 2002 uppgår till 83,5 miljoner kronor. För 2003 och 2004 har anslaget beräknats till 87,5 miljoner respektive 89,3 miljoner kronor.

6.7.5 90:5 Regeringskansliet m.m.

Tabell 6.13 Anslagsutveckling¹

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2000	Utfall	2 671 556		111 626
2001	Anslag	3 281 054 ²	Utgifts-prognos	3 362 000
2002	Förslag	4 998 149		
2003	Beräknat	5 197 546 ³		
2004	Beräknat	5 410 731 ⁴		

¹ Från och med år 2002 ingår UD:s tidigare anslag 5:1 inom utg.omr.5.

² Varav 22 600 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2001 och en minskning med 11 195 tkr på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

³ Motsvarar 5 077 949 tkr i 2002 års prismetod.

⁴ Motsvarar 5 177 949 tkr i 2002 års prismetod.

Anslaget finansierar Regeringskansliets förvaltningskostnader, kommittéväsendet, andra utredningar m.m. Anslaget fördelas mellan Statsrådsberedningen (statsministerns kansli), de tio departementen, Regeringskansliets förvaltningsavdelning och gemensamma ändamål (hyror m.m.).

Anslaget finansierar från och med den 1 januari 2002 även förvaltningskostnaderna för Utrikesdepartementet och de 104 utlandsmyndigheterna (2001-07-01) samt de drygt 400 honorärkonsulaten. Redan idag ingår dock utgifter för specialattachéer vid utlandsmyndigheterna som har ett annat departement än Utrikesdepartementet som huvudman i Regeringskansliets anslag.

Revisionens iakttagelser

Riksdagens revisorer granskar Regeringskansliet. Riksdagens revisorer har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för år 2000 avseende Regeringskansliet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 6.14 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (Som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2000	77 000	0	-	-
Prognos 2001	5 000	36 400	-	-
Budget 2002	30 000	18 000	-	-

Inkomsterna för expeditionsavgifterna, ansökningsavgifterna samt ansökningsavgifter för viseringar beräknas till 48 miljoner kronor år 2002. Återbetalningen av lån för svenska FN-styrkor är mycket svår att beräkna, då den är beroende av FN:s återbetalningsförmåga.

Regeringens överväganden

Resultatinformation m.m.

Ordförandeskapet i EU:s ministerråd våren 2001

Under våren 2001 var Sverige ordförande i EU:s ministerråd. Ett långsiktigt och målmedvetet förberedelsearbete bidrog till att ordförandeskapet kunde genomföras framgångsrikt. Förberedelserna inför och genomförandet av det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd gavs högsta prioritet inom Regeringskansliet under år 2000 och första halvåret 2001. Inom ramen för dessa förberedelser byggdes ett antal samordningsfunktioner upp inom Regeringskansliet:

- Politisk samordning har skett från Statsrådsberedningen,
- Mötesverksamheten i Sverige har samordnats av 2001-sekretariatet i UD,
- Press-, informations- och kultursatsningar har samordnats av UD-PIK,
- Ordförandeskapsbudgeten har samordnats av Förvaltningsavdelningen,

- Utbildning för att klara Regeringskansliets kompetensbehov har samordnats och genomförts av Förvaltningsavdelningen, Forum Europa.

Ytterligare samordning har inneburit att UD:s språkforum numera utgör en serviceenhet för hela Regeringskansliet, och att Forum Europa även har svarat för delar av Regeringskansliets utbildningsbehov avseende medlemskapet i EU i övrigt.

Kostnaderna för förberedelser och genomförande av ordförandeskapet för Regeringskansliet ryms inom de av riksdagen anvisade ekonomiska ramarna. De 835 miljoner kronor som riksdagen tilldelade Regeringskansliet i extra medel beräknas att förbrukas i sin helhet. Därtill har myndigheten gjort omprioriteringar av ordinarie resurser för arbetet med ordförandeskapet i EU våren 2001.

Regeringen avser att i en skrivelse till riksdagen under hösten redovisa förberedelserna för och genomförandet av ordförandeskapet.

Regeringskansliets verksamhet

Regeringskansliet hade vid utgången av år 2000 knappt 4 500 personer anställda inklusive UD och dess utlandsmyndigheter samt kommittéerna. Därtill kommer ca 1 000 personer som är lokalanställda vid utlandsmyndigheterna.

Av Regeringskansliets anställda är ca 160 (3,5 %) personer politiskt anställda. Regeringskansliet har under den senaste tioårsperioden genomgått ett antal stora förändringar när det gäller både verksamhet och organisation. Politikens roll och villkor i samhället har förändrats på flera sätt. Gränserna mellan olika politikområden har suddats ut. Även verksamhetens inriktning har förändrats i flera viktiga avseenden.

Den kanske största förändringen under 1990-talet är Sveriges medlemskap i Europeiska unionen (EU). Innan Sverige blev medlem i EU var det främst Utrikesdepartementet som beredde svenska ståndpunkter inför möten i internationella organisationer. Nu företräder alla departement Sverige i EU och implementerar överenskommelser i Sverige, t.ex. vad gäller ny lagstiftning, administrativ praxis, standardisering m.m. Detta har påverkat såväl departementens arbetsbelastning som organisation och arbetsformer.

Budgetprocessen och styrningen av de statliga myndigheterna har förändrats mycket under de senaste tio åren. En ny budgetlag reglerar numera riksdagens krav på regeringens arbete med statsbudgeten. I relationerna till myndigheterna har mål- och resultatstyrningen utvecklats och tagit alltmer etablerade former. Budgetprocessen inklusive myndighetsstyrning innebär förenklat att bereda och följa upp budgetförslag (vårpropositionen och budgetpropositionen), utfärda regleringsbrev, analysera och värdera årsredovisningar och andra rapporter, förbereda och genomföra myndighetsdialoger, bereda särskilda direktiv för myndighetsverksamhet samt ha andra löpande kontakter med myndigheterna m.m. Mål- och resultatstyrningen har ställt nya krav på Regeringskansliets arbete och ett kontinuerligt arbete pågår för att utveckla styrningen i staten.

Regeringskansliets kontakter och kommunikation med omvärlden har förändrats markant under 1990-talet. Framväxten av informations-samhället har ställt nya krav på Regeringskansliet. Efterfrågan på information har ökat både från medier och allmänheten. Sätten att sprida information har blivit fler. Ett nytt medielandskap har skapats med kommersiella radio- och TV-kanaler, ökad internationell uppmärksamhet, e-post och webbsidor. Det ställs också krav på ett högre tempo – svaren skall komma snabbt och informationen skall vara lättillgänglig.

Även Regeringskansliets organisation har förändrats. Antalet departement har minskat, från 13 stycken år 1990 till 10 stycken år 1999. År 2000 genomfördes den senaste regeringsombildningen, som ledde till en förändring av Regeringskansliets organisation. Förändringen innebar att Kulturdepartementet minskade med ett statsråd och att en statsrådspost inrättades i Näringsdepartementet. Från Kulturdepartementet fördes samtidigt integrations- och minoritetspolitiska frågor, storstadsfrågor och idrottsfrågor till Näringsdepartementet samt folkrörelse- och ungdomsfrågor till Justitiedepartementet. Dessutom fördes konsumentpolitiska frågor från Finansdepartementet till Justitiedepartementet.

En viktig förändring när det gäller Regeringskansliets organisation var att en ny sammanhållen myndighet, Regeringskansliet, bildades 1997. Ett syfte med sammanslagningen var att effektivisera Regeringskansliets arbete, inte minst på den administrativa sidan. Det interna utvecklingsarbetet behövde effektiviseras. Samman-

slagningen skedde också mot bakgrund av att Regeringskansliet ansågs vara sektoriserat och att sektorsövergripande politiska prioriteringar har svårt att få fäste. Ett annat skäl till sammanslagningen var att den dåvarande organisationen formades när de internationella aspekterna inte var tillnärmelsevis lika starka som nu.

En rad förändringar ägde rum inom organisationen efter det att Regeringskansliet blivit en myndighet. En förvaltningschef för Regeringskansliet anställdes som placerades i Statsrådsberedningen. Förvaltningschefen fick i uppdrag att bedriva ett fortlöpande förändrings- och förnyelsearbete inom myndigheten. Fokus i förändringsarbetet har legat inom områdena intern styrning och ledning, arbetsformer, medarbetarnas kompetens samt informations- och kommunikationsverksamhet. Ett annat viktigt inslag har varit att ta fram förslag om Regeringskansliets långsiktiga dimensionering (se vidare under avsnitt Regeringskansliets dimensionering).

Att effektivisera, samordna och utveckla Regeringskansliet är en komplicerad uppgift som kräver långsiktighet, uthållighet och målmedvetenhet. För att lyckas måste förändringsarbetet präglas av helhetssyn och ett gemensamt agerande. Utvecklingsarbetet måste pågå fortlöpande.

Ett bättre stöd till kommittéväsendet har byggts upp genom den nya organisationen för kommittéservice, som skall ge kommittéerna ett heltäckande administrativt stöd. Det pågår ett utvecklingsarbete för att förbättra kvaliteten i kommittéernas produkter. I detta arbete har man särskilt uppmärksammat språk och utformning av betänkanden, med särskild tonvikt på förslagen till nya lagar.

Upphandlingsverksamheten har utvecklats bl.a. i syfte att öka kvalitén. En central upphandlingssektion har byggts upp och består i dag av åtta personer med juridisk och ekonomisk kompetens. Samtliga departement har utsett upphandlingsansvariga. Löpande utbildning och stöd ges i upphandlingsfrågor. Stödet ges dels genom en bred satsning på upphandling av ramavtal, dels riktat i enskilda ärenden och dels genom att mallar och information läggs ut på intranätet. Sedan hösten 2000 skall upphandlingarna anmälas och avrapporteras till den centrala upphandlingssektionen. Utvecklingen går mot ett alltmer utvecklat stöd där upphandlingssektionens roll i upphandlingarna tydliggörs.

Fungerande styrning och ledning är fundamentala förutsättningar för att hela organisatio-

nen ska fungera. En viktig del i styrningen och ledningen av Regeringskansliet är en väl fungerande planerings- och uppföljningsprocess. Regeringskansliet och Utrikesdepartementet har bedrivit skilda men parallella processer för verksamhetsplaneringen. Inför sammanslagningen av förvaltningsanslagen har en översyn av de båda processerna resulterat i en ny gemensam verksamhetsplanering för hela Regeringskansliet.

Regeringskansliet är regeringens, dvs. den högsta statsledningens, egen myndighet. Att direkt medverka i regeringens uppdrag att styra landet och att förverkliga dess politik ställer i vissa avseenden andra krav än de som normalt ställs på statliga myndigheter. Regeringskansliets organisation, arbetsformer och arbets sätt måste utformas med detta förhållande som utgångspunkt. Styrningen av Regeringskansliet måste bygga på regeringens politik och prioriteringar som de kommer till uttryck i t.ex. regeringsförklaringen.

Takten i och omfattningen av 1990-talets förändringsarbete framstår tydligt. Som framgår

ovan har flera av Regeringskansliets verksamheter förändrats mycket och ökat i omfattning. Nya verksamheter har också kommit till.

Det finns även verksamheter som har minskat i omfattning. Antalet regeringsärenden har minskat under 1990-talet. Detta är bl.a. en följd av att det sedan länge har varit en strävan att avlasta regeringen från ärenden av löpande art och således delegera förvaltningsärenden till myndigheter m.m.

Regeringen skall endast pröva ärenden som kräver ett ställningstagande av regeringen som politiskt organ. Antal diariéförda ärenden uppgick under år 2000 till knappt 190 000. Antalet propositioner har minskat under 1990-talet. Å andra sidan har antalet interpellationer under samma tid ökat med 70 % och antalet enkla frågor har fördubblats. Utvecklingen för vissa verksamheter åren 1996–2000 visas i tabellen nedan. En närmare redovisning av Regeringskansliets verksamhet under 2000 finns i Regeringskansliets årsbok 2000.

Tabell 6.15 Viss resultatinformation i Regeringskansliet

	1996	1997	1998	1999	2000
Antal tjänstgörande	3 893	4 149	4 025	4 220	4 472*
Antal diariéförda ärenden/handl.**	230 588	220 632	202 745	205 476	187 165
varav UD-handl.	161 073	153 022	145 746	140 200	121 990
Regeringsärenden	10 241	9 373	9 946	9 007	8 272
varav propositioner	227	187	191	156	185
varav författningar	1 403	951	1 305	865	922
varav kommittédirektiv	221	235	215	279	239
varav regleringsbrev mm	1 435	1 787	2 038	2 038	1 954
Interpellationssvar	281	350	267	376	425
Frågesvar till Riksdagen	711	923	1 024	1 104	1 469
SOU-serien	189	194	170	151	127
Ds-serien	73	88	53	78	73

* Av dessa beräknas ca 200-300 personer vara tillfälligt anställda för ordförandeskapet.

** Fr.o.m. den 1 juli 1996 förs inom UD ett ärendediarium för regerings- och regeringskansliärenden. Dessa registrerades tidigare i UD:s skrivelsediariet registreras varje enskild handling med ett eget diarienummer och varje ärende kan alltså omfatta flera diarienummer. UD:s statistik är därför inte direkt jämförbar med övriga departements. Därutöver förekommer inom UD ytterligare smärre diariéer över bl.a. ärenden som rör mål vid EG-domstolen och vissa FN-kommittéer och där Sverige är part.

Källa: Regeringskansliets årsbok 2000

Utrikesförvaltningen

Med anledning av sammanslagningen av Regeringskansliets och Utrikesdepartementets anslag kommer de delar som rör utrikesrepresentationens förvaltning fortsättningsvis att redovisas under utgiftsområde 1. När det gäller insatserna inom politikområde Utrikes- och säkerhetspolitik redovisas de såsom tidigare inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

Den svenska utrikesförvaltningen har förändrats kraftigt under senare år i takt med att antalet länder och samarbetspartners har blivit fler, bland annat genom EU-medlemskapet, och att antalet fora att verka inom har mångdubblats.

En omstrukturering i enlighet med planerade prioriteringar och viljan att skapa utrymme för nysatsningar har lett till följande förändringar i utrikesrepresentationen. Fyra utlandsmyndigheter kommer att avvecklas under senare delen av 2001, nämligen ambassaderna i Lima, Tunis, Beirut och vid Heliga Stolen. Den sistnämnda ersätts med en Stockholmsbaserad ambassadör. Ambassaden i Kuwait flyttas till Abu Dhabi. Avsikten är att senare upprätta ett generalkonsulat i Kaliningrad. Generalkonsulatet i Istanbul bibehålls och förstärks med ett center, finansierat delvis av biståndsmedel, för att främja kontakterna mellan Sverige och Turkiet. Ambassaderna i Dhaka, Kampala, Lusaka, Managua och Colombo koncentrerar i fortsättningen sin verksamhet till främst biståndsfrågor, vilket medför att Sida i ökad omfattning kommer att stå för driftskostnaderna. Vidare reduceras antalet utsända tjänstemän vid ett femtontal utlandsmyndigheter.

Inför Sveriges operativa inträde i Schengen i mars 2001 ingicks ett femtiotal överenskommelser med andra Schengenstater om samarbete på viseringsområdet.

Sammanläggningen av Regeringskansliets och utrikesförvaltningens anslag

I samband med den ekonomiska vårpropositionen år 2001 godkände riksdagen att anslaget för utrikesförvaltningen flyttas från utgiftsområde 5 till utgiftsområde 1 från år 2002 (prop. 2000/01:100, bet. 2000/01:FiU20, rskr. 2000/01:288). Beslutet innebar ändringar i tilläggsbestämmelserna 4.6, 4.6.6 och 5.12 i riksdagsordningen.

Från och med 1 januari 2002 har därmed myndigheten Regeringskansliet ett gemensamt förvaltningsanslag. Förslaget innebär att ändamålet för anslaget Regeringskansliet, utgiftsområde 1 Rikets styrelse utvidgas till att även omfatta utrikesförvaltningen.

Regeringskansliets dimensionering

En rapport om Regeringskansliets långsiktiga dimensionering presenterades under år 2000; "Vad kostar det att regera? En studie av Regeringskansliets dimensionering nu - och i framtiden" (Ds 2000:27). Utredaren pekar bl.a. på att Regeringskansliets kompetens och resurser har urholkats, nya uppgifter tillkommit, arbetsmängden ökat och ambitionsnivån har stigit, medan resurserna inte ökat i proportion till detta.

Det främsta skälet till att Regeringskansliets arbetsuppgifter har ökat är Sveriges medlemskap i den Europeiska unionen. Medlemskapet kräver att Regeringskansliet representerar Sverige i ministerrådets arbetsgrupper samt ofta i kommissionens expert- och verkställighetskommittéer.

Den statliga budgetprocessen och myndighetsstyrningen är andra verksamheter som utredaren pekar på när det gäller ökad arbetsbelastning. Allt högre krav ställs på ekonomiska analyser, prognoser och utvärdering. Den fortsatta systemutvecklingen medför troligen att kraven kommer att öka ytterligare under de närmaste åren.

Med bl.a. detta som bakgrund beslutade riksdagen om en ökning av anslaget till Regeringskansliet i enlighet med regeringens förslag i 2001 års ekonomiska vårproposition. Beslutet innebär att anslaget ökar med 160 miljoner kronor för 2002, ytterligare 80 miljoner kronor för 2003 samt ytterligare 100 miljoner kronor för 2004.

Regeringskansliet måste dimensioneras efter de krav som det moderna demokratiska samhället ställer. Propositioner skall vara väl underbyggda, lagtexter korrekt utformade och landet måste representeras på ett professionellt sätt i internationella sammanhang. Vidare skall enskilda medborgare, företag, media och riksdagen få snabba svar på sina frågor. Ärenden skall behandlas inom rimlig tid.

Av detta följer att dimensioneringen av Regeringskansliet kontinuerligt behöver ses över. Regeringen måste därtill ständigt pröva om arbetet

i Regeringskansliet utförs på ett tillräckligt effektivt sätt och om Regeringskansliets egen resursanvändning är optimal.

Övrigt

Den 31 december 2001 läggs Totalförsvarets chefsnämnd ner. För finansiering av Försvarsdepartementets kostnader förknippade med nämndens avveckling har regeringen i förhållande till 2001 beräknat 800 000 kronor mer under anslaget för 2002 samt 600 000 kronor mer för 2003 och framåt. Finansiering sker genom motsvarande minskning av sju utgiftsområdets anslag 6:18 *Nämnder m.m.*

Tabell 6.16 Härledning av nivå 2002–2004

Tusental kronor

	2002	2003	2004
Anslagsnivå 2001 ¹	3 281 054	3 281 054	3 281 054
Förändring till följd av:			
Beslut	-307 635	-227 635	-127 635
Pris- och löneomräkning	218 978	338 575	451 760
Överföring andra anslag ²	1 805 752	1 805 552	1 805 552
Summa förändring	1 717 095	1 916 492	2 129 677
Förslag/beräknat anslag	4 998 149	5 197 546	5 410 731

¹ Inklusivt förslag till tilläggsbudget i samband med 2001 års ekonomiska vårproposition och i samband med budgetpropositionen för 2002.

² Inklusivt slutjustering med anledning av de statliga avtalsförsäkringarna. En närmare beskrivning finns i tilläggsbudgeten i samband med budgetpropositionen, avsnitt 9.2.

6.7.6 90:6 Stöd till politiska partier

Tabell 6.17 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2000	Utfall	139 953	Anslags-sparande	8 577
2001	Anslag	135 200 ¹	Utgifts-prognos	139 953
2002	Förslag	145 200		
2003	Beräknat	145 200		
2004	Beräknat	145 200		

¹ Inklusivt en minskning med 10 000 tkr på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2002.

Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag. Kanslistödet som i princip är avsett endast för partier som är företrädare i riksdagen, lämnas som grundstöd och tilläggsstöd. Nu gällande belopp fastställdes till sin nuvarande nivå år

1996 (prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:KU1, rskr. 1996/97:85).

Med anledning av engångsvisa omprioriteringar inom utgiftsområdet föreslås i denna proposition att anslagsnivån för innevarande år sänks med 10 miljoner kronor.

Regeringens överväganden

För år 2002 föreslår regeringen att anslaget 90:6 *Stöd till politiska partier* skall uppgå till 145,2 miljoner kronor. Åren 2003 och 2004 beräknas anslaget uppgå till 145,2 miljoner respektive 145,2 miljoner kronor.

6.7.7 90:7 Expertgruppen för EU-frågor

Tabell 6.18 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2000	Utfall	Anslags-sparande
2001	Anslag	Utgifts-prognos
2002	Förslag	9 000
2003	Beräknat	9 236 ¹
2004	Beräknat	9 387 ²

¹ Motsvarar 9 000 tkr i 2002 års prisnivå.

² Motsvarar 9 000 tkr i 2002 års prisnivå

Regeringen har inrättat en expertgrupp för EU-frågor. Expertgruppen är en myndighet. Expertgruppens uppgifter är att bedriva och främja forskning, utvärdering, analys och studier i europapolitiska frågor. Verksamheten skall inriktas på att självständigt och objektivt fördjupa och bredda underlaget för sådana ställningstaganden som har betydelse för utvecklingen av Europeiska unionen (EU) och för Sveriges EU-politik, främst inom områdena ekonomi, handel, statsvetenskap och juridik. Expertgruppens arbete regleras i förordning (2001:204) med instruktion för Expertgruppen för EU-frågor.

Expertgruppen skall särskilt initiera och behandla förslag till utvärderings- och forskningsprojekt, göra eller låta göra utredningar och utvärderingar, följa utvecklingen och hålla kontakt med forskare inom och utom landet samt publicera och sprida rapporter om verksamheten. Kostnaden för myndigheten beräknas uppgå till ca 9 miljoner kronor per år. För expertgruppen förs ett nytt ramanslag 90:7 *Expertgruppen för EU-frågor* upp på statsbudgeten

Bilaga 1

Förteckning över
Sveriges
utlandsmyndigheter samt
ackrediteringar för de
Stockholmsbaserade
ambassadörerna

Bilaga 1

Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna

Innehållsförteckning

1.1	Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna	5
	I. Beskickningar	5
	II. Delegationer	6
	III. Karriärkonsulat	6
	IV. Stockholmsbaserade ambassadörer	6

1.1 Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna

I. Beskickningar

(sidoackrediteringar inom parentes)

Abidjan

(Ouagadougou, Freetown, Monrovia)

Abu Dhabi

(Doha, Manama)

Addis Abeba

(Djibouti, Asmara)

Alger

Amman

Ankara

(Baku)

Athén

Bagdad**

Bangkok

(Rangoon, Vientiane, Phnom-Penh)

Belgrad

(Skopje)

Berlin

Bern

(Vaduz)

Bogotá D.C.

(Caracas, Quito, Panamá)

Brasilia

(Paramaribo)

Bryssel

Budapest

Buenos Aires

(Asunción, Montevideo, La Paz)

Bukarest

(Chisinau)

Canberra

(Wellington)

Colombo*

Dakar

(Banjul, Bissau, Praia, Bamako, Conakry)

Damaskus

(Beirut)

Dar es Salaam

(Antananarivo)

Dhaka

Dublin

Gaborone

Guatemala

(San Salvador, Tegucigalpa, Belmopan, San José)

Haag

Hanoi

Harare

(Lilongwe, Port Louis)

Havanna

Helsingfors

Islamabad

Jakarta

Kampala

Kairo

(Alexandria****, Khartoum)

Kiev

Kinshasa

(Bangui, Brazzaville, Libreville, Malabo,

N'Djamena, Yaoundé)

Kuala Lumpur

Köpenhamn

Lagos

(Accra, Niamey, Porto Novo, Lomé)

Lissabon

Ljubljana

(San Marino)

London

Luanda

(Sao Tomé)

Lusaka

Luxemburg

Madrid

(Andorra la Vella)

Managua

Manila

(Koror)

Maputo

(Mbabane)

Mexico

Moskva

(Astana, Asjchabad, Bisjkek, Jerevan,

Minsk, Tasjkent, Tbilisi, Dusjanbe)

Nairobi

(Bujumbura, Kigali, Moroni, Victoria,

Mogadishu)

New Delhi

(Colombo, Kathmandu, Thimphu, Malé)

Oslo

Ottawa

(Nassau)

Paris

Peking

(Pyongyang, Ulan Bator)

Prag

(Bratislava)
 Pretoria
 (Maseru, Windhoek)
 Pyongyang*
 Rabat
 (Nouakchott)
 Reykjavik
 Riga
 Riyadh
 (Muscat, Kuwait)
 Rom
 (Tirana, Valletta)
 Santiago de Chile
 (Lima)
 Sarajevo
 Seoul
 Singapore
 (Bandar Seri Bagawan)
 Sofia
 Tallinn
 Teheran
 Tel Aviv
 (Nicosia)
 Tokyo
 (Majuro, Pohnpei)
 Tunis*****
 Vientiane*
 Vilnius
 Warszawa
 Washington
 Wien
 Windhoek*
 Zagreb

II. Delegationer

Sveriges ständiga representation vid Europeiska Unionen (EU) i Bryssel

Sveriges ständiga representation vid Förenta nationerna i New York

Sveriges ständiga representation vid de internationella organisationerna i Genève

Sveriges delegation vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) i Paris

Sveriges ständiga representation vid Europarådet i Strasbourg

Sveriges ständiga delegation vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) i Wien

III. Karriärkonsulat

- a) Generalkonsulat
 Gdansk
 Hamburg
 Hongkong
 Istanbul
 Jerusalem
 Los Angeles
 New York
 S:t Petersburg
 Shanghai
- b) Konsulat
 Mariehamn

IV. Stockholmsbaserade ambassadörer

De fyra sändebuden har följande ackrediteringar:

1. Basseterre (St Christopher och Nevis), Bridgetown (Barbados), Castries (St Lucia), Georgetown (Guyana), Kingston (Jamaica), Kingstown (St Vincent och Grenadinerna), Port-au-Prince (Haiti), Port of Spain (Trinidad och Tobago), Roseau (Dominica), Santo Domingo (Dominikanska Republiken), St George's (Grenada), St John's (Antigua och Barbuda)
2. Apia (Västra Samoa), Nuku'alofa (Tonga), Suva (Fiji), Honiara (Salomonöarna), Port Moresby (Papua Nya Guinea), Port Vila (Vanuatu)
3. Tripoli (Libyen, Sana (Yemen)*****
4. Heliga Stolen

*) Beskickningen förestås av en chargé d'affaires

**) Beskickningen är tills vidare obemannad

***) Har utsänd personal

****) Svenska institutet i Alexandria

*****) Beskickningen nedlagd, sidoackreditering ej beslutad

*****) med placering i Kairo